

POLITISKOS ŽINIOS.

Revolucija Maskolijoje.

Naujai išrinkta duma praėjo jau darbuotiesi, bet dar reakcijos pasekėjai stengiasi panaikinti rinkimus tulose gubernijoje, kur atstovais liko išrinkti sanariai radikališkių partijų. Gubernatorius panaikino rinkimus Minsko gubernijoje.

Lietuviams, šiandien kartą, bent Kauno ir Suvalkų gubernijose, pasisekė dar geriau negu renkant atstovus pirmutinės dumos. Išrinkta tose gubernijose 7 lietuviai ir vienas žydai, ne kunigo, ne dvarponio nešrinko nė vieno. Suvalkų gubernijoje išrinko advokatus Bulotą ir Leoną, abudu baigę augstines mokslo. Iš jų bent Leonas žinomas jau lietuviškojo raslovo. Kauno gubernijoje išrinko vieną daktarą ir vieną advokatą ir tris kunikus, baigusius kelias gimnazijos klases. Vilniaus gubernijoje rinkimai ejo "blogiau" — čia matyti tik vieną išrinktą lietuvišką pravarę akiniuką, bet jis priguli į krikščionių demokratų partiją, toje gi partija nelietuviška.

Kaip ten nebūtų, antrieji rinkimai lietuviams pasisekė geriau. Lietuvių atstovų dabar netruks ir sumanesniųjų, baigusius augstines mokslo, turinčių iškalbą, kurie galės geriau ginti dumoje mūsų krašto reikalus; pirmutiniai gi mūsų išrinkti atstovai, nors ir buvo pilni gerų norų, bet dumoje jie buvo nebyliai, dėl stokos iškalbumo ir mokslo, jie negalėjo ten nė lūpą atidaryti. Jeigu dabartiniai netruks gero noro ir drąsos ginti mūsų prigimto krašto reikalus, jie galės geriau tėvynei patarnauti negu pirmutinės dumos atstovai. Atstovais ir pirmutinės dumos Vilniaus gubernijos buvo teipgi kunigų šalininkai. Taigi paskutinėje gubernijoje nieko naujo nėra; čia, kaip ir pirma, virsų paein dvarponių ir su jais išvien einančių kunigų pasekėjai, kuriems labiausiai rūpi palaikymas katalikystės ir lenkystės, gynimas dvarponių reikalų. Žmonių susipratimas mat daug augščiau pakilęs vakariniuose Lietuvos kraštuose negu rytiniuose, kur lietuviai, dar po senovės, per savo nesupratimą, yra lietuvištos ir savo priešų inagiatai.

Visi išrinkti lietuvių atstovai Suvalkų ir Kauno gubernijose priguli prie kairiųjų partijų.

Kauno gubernijoje ir šiandien kartą lietuviai padarė sutartį su žydais, kuriems pavedė išrinkti vieną atstovą, už tai žydai padėjo lietuviams išrinkti lietuvius. Žydai prase duoti jiems du atstovus, kadangi jie labiausiai prispausti, bet pažadėjus lietuvių atstovams ginti ir žydus, jie nusilenkė ir pasigėdino vienu atstovu.

Taigi duma jau yra ir antroje. Klausimas tik kaip ilgai ji darbuosis ir ar jos užgybimus priims caras ir kaip jis paaukštas duma, ar Stolypinas? Kairiųjų partijų ypatybė, atvirai reikalaujanti Stolypino, kuris lietuvių valdymo

budu įsideda žmonėms. Susirinkime duma, 11 d. kovo, partijų atstovai grupoms susirinko dūmon. Dumai paduoti protestai prieš rinkimus: Bessarabijos, Poltavos, Minsko, Mogilevo, Novgorodo, Voronežo, Kazanijos, Chersoniaus gubernijose ir mieste Kišineve. Rando šalininkai protestavo prieš rinkimus Kursko ir kitose gubernijose; bet, rodosi, kad jų protestai pasiliks be pasekmių.

Terp duma atstovų, kaip tūli laikraščiai garsina, užgimė jau nesutikimai dėl reikalavimo atleidimo visiems politikiems nusidėjėliams. Socialistų partijos atstovai reikalauja, kad atleidimo reikalavimas būtų pirmiausia įstatytas ir kad būtų apie tai, specialiuoju atsisakymu, pranešta žmonėms. Partijų susirinkime socialistų ir ukrainiškų atstovų tas reikalavimas liko atmetamas; atmetė teipgi užmanymą su tuom reikalavimu kreipties prie caro; visgi priimtas užmanymas reikalaujanti atleidimo. Kadangi toks reikalavimas nesutinka su Stolypino išdirtoms pamatinėms tiesoms, tai jo nepriima demokratų partija, kuri mat nenori peržengti tiesų, nors jos būtų niekiausios. Jie mat dar negali suprasti, kad taisyti, gerinti, naikinti negeras tiesas, tai pareiga žmonių atstovų. Argi todėl demokratai nori būti ne žmonių, bet biurokratijos atstovais? Bet ir randa, dėl atleidimo reikalavimo neišdirtų vyktyti duma, kadangi ji jam teipgi būtina reikalinga: be jos jis negali gauti užrėbusiose paskolos, o be jos negali apsieiti.

Reakcijos partijų laikraščiai, kadangi tos partijos atstovų dūmon pateko mažai, reikalauja paleidimo dumos. „Novoje Vremia“ stengiasi peritrinti, jog duma yra vien vieta revoliucionierių besioriginizavimui.

Išrinktas dumos prezidentas Golovin buvo jau pasca, kuris išreiškė gerus linkėjimus ir savo viltis, jog duma pasistengs nuraminti kraštą. Bet tie jo tušti išsitarimai nieko nereikšmia: ne jis valdo Maskoliją, bet Stolypin su rujanais šnipais, žandais, policistų ir kareiviu.

Dumos prezidentas Golovin svetimų laikraščių korespondentams apreiškė, jog tikisi galėsių dumoje nedaleisti įžeidimų caro, bet negalės sulaukyti jos nuo įžeidimų ministerijai ir apskritai rando tarnų. Taigi aišku, jog ir Golovin mato, kad duma greitai susirems su Stolypinu ir jeigu jis nenusilenks, pa-reikalauja jo atsistatydinimo. Ar jis tai padarys, nežinia. Tas jau paeis nuo caro, kuris gali jį priversti pasitraukti. Jeigu caras stas Stolypino pusę, reiks ir šita duma bandyti išvaikyti, nes turint valdžią du priešai niekur negali sugyventi.

Nors duma ir susirinko, bet Maskolijos tas nenuramin. Bomboms rando priešai nesiliauja besidarbuoti. Nežinia tik, ar mėtanti bombas, vartojanti browningus prieš niekšesnius caro tarnus daro tai atsiekimui kokių politikių mierių, ar nori vien atkėstyti už skriaudas kam padary-

tas. Plėšia po senovės ir rando kasas, bet tą gali daryti revoliucionierių vardu ir nerevoliucionierių. Suirom, netvarkos laikuose nelengva tikrus keno mierius suprasti.

Prancūziškuose laikraščiuose buvo paminėta, jog maskoliško rando agentai sukėlė josi Prancūzijos įsikišdami čia, kovai su laisvės draugais, paskolos, bet bankininkai, bijodami caro randui paskolintus pinigų zudyti, atsisakė skolinti be pritarimo tautos atstovų. Tą syk Maskolijos agentai pasiūlė Prancūzijos kapitalistams parduoti už milijardą rublių šešias svarbiausias Maskolijos geležinkelio linijas. Prancūziški didžiurčiams ir tas užmanymas pasirodė gana pavojingas, jie ir tą užmanymą atmetė, kadangi randa paliovė jau rėmęs Maskolijos rando mierius. Jeigu, vienok, ir dabar Stolypin išdirtų paleisti duma, būtų tai ženklas, kad Prancūziški pinigai priėmė pasiūlymą ir sutiko pirkti randui prigulinius geležinkelio linijas. Gavęs milijardą rublių, randa kokių du metus galėtų apsieiti be dumos ir bent kol terp kareivių nebus susipratimo, nepaisyti visai žmonių norų.

Bet dar nebuvo, turbūt, atsitikimo, kad valdonų blogi darbai neatgubėtų blogų vaisių jeigu ir ne patiems blogai darantiems, tai jų įpėdinams: kartais jiems atseina ir galvą zudyti, už piktą ir skriaudas žmonės atmuoja ir valdonams, jeigu tik supranta, kas juos skriaudė. Ir Mikalojui dabar reikia atsakyti ne vien už jo paties piktus darbus, bet ir už darbus pirm jo valdžiusių Maskolijai carų.

Ispanija.

Morokko viešpatystės politikos organizavimo reikaluose likosi padaryta sutartis tarp Prancūzijos ir Ispanijos.

Kaip Maskolijoje taip ir Ispanijoje skriausti žmones rando padėjo aristokratija ir kunigija, tai prieš tuos ir kreipiasi žmonių piktumas.

Barcelonoje paskutiniuose laikuose susipratę žmonės bomboms pradėjo kovoti su randu, kunigija ir aristokratais. Beveik kasdien kur nors exploduoja pamestos bombos. Neseniai explodavo bomba katedros bažnyčioje. 10 d. kovo rado pamestą bombą prie rumo Marky Conelle. Ją su dideliu atsargumu atidarė policija. Ji buvo milžiniško didumo, exploduoja jos galėjo sugriauti čia miesto dalį. Tą pačią dieną vieno vyriškojo nešama bomba explodavo ir sunkiai sužeidė ją nešusį vyriškį. Vaikai teipgi rado pamestą bombą netoli vienos bažnyčios.

Persija.

Nors Persija greičiau negu Maskolija sulaukė konstitucijonališkos rėdos, bet urėdinkai, pripratę valdyti žmones be kontrolės, spausiti pinigų, veržti žmonių turtus, net dukteris gyventojų, negali priimti naujų sąlygų prisitaikyti, elgtis senoviskai, o tas erzina jau susipratusius gyventojus. Todėl Persijoje dar ramumo nėra. Laimė

dar žmonių, kad čia dvasiškai eina su žmonėmis, o ne su norinčiais išnaudoti žmones urėdinkais.

Spaudimu ir išnaudojimu gyventojų atsižymėjo jeneral gubernatorius didžiausio Persijos miesto Ispahano; jo su-nės ir urėdinkai lupę žmones, kaip norėjo. Jie todėl prieš tokį netikusį valdymo būdą ir sukilo. Kaip kitur, taip ir čia, pirmiausiai sukilo darbininkai. Pirmiausiai jie surengė visuotinę streiką. Buvo ant gatvių susirėmimai, kuriose žuvo daug žmonių. Dalis darbininkų pasislėpė įtaisose angliško telegrafo. Ispahano gyventojai atsisaukė į parlamentą su reikalavimu pašalinti jeneral gubernatorių ir jo šeimyną.

IŠ LIETUVOS.

Iš Vilniaus.

5 d. sausio Vilniaus teismo rums patvirtino „Naujosios Gdynės“ num. 29 ir 30 konfiskavimą ir nutarė sustabdyti laikraštį iki teismo to dalyko neperkratys. Pasivėlino, nabagai!

Iš Šiaulių.

14 d. sausio dieną Kuršėnuose buvo priesrenkamas susirinkimas. Kalbėta buvo apie duma, jos svarbumą ir apie tai, ką rinkti. Kalbėjo bemaž vien tik socialdemokratų. Po kalbų buvo padarytas balsavimas, kurs davė tokius vaisius: Zubovas gavo 124 balsus, Lukauskis — 129, Bielskis — 25, Šukšta — 2, kunigas Maciejauskis — nė vieno. Už Bielskį ir Šukštą buvo paduoti balsai, nežinurint to, kad jie nestat savo kandidatūrai. Tie balsai tokiu būdu kris irgi ant Zubovo ir Lukauskio.

15 d. sausio buvo priesrenkamas susirinkimas Šiauliuose. Susirinkime buvo apie 300 žmonių. Susirinkimo pradžioje vienas iš krikščionių demokratų partijos pasakė, kad jo partija natūraliai duoti balsus už kunigą Maciejauskį ir advokatą Krečną, kiti gi tos pačios partijos uariai tvirtino, kad kunigas Maciejauskis savo kandidatūros nestatęs. Kad tikrai patirti tai, buvo pakviestas į susirinkimą pats kunigas Maciejauskis. Kvietė jį krikščionių demokratų partijos nariai. Atėjęs į susirinkimą, kun. Maciejauskis pasakė, kad jis pats savo kandidatūros nestatęs, bet stato jį krikščionių demokratų partija. Be to, dar jis paaiškino, kad dumoje gintų krikščionių reikalus teip, kaip to reikalauja evangelija. Po kunigo kalbos kalbėjo vienas socialdemokratas ir sunkiai sužeidė ją nešusį vyriškį. Vaikai teipgi rado pamestą bombą netoli vienos bažnyčios.

15 d. sausio buvo priesrenkamas susirinkimas Šiauliuose. Susirinkime buvo apie 300 žmonių. Susirinkimo pradžioje vienas iš krikščionių demokratų partijos pasakė, kad jo partija natūraliai duoti balsus už kunigą Maciejauskį ir advokatą Krečną, kiti gi tos pačios partijos uariai tvirtino, kad kunigas Maciejauskis savo kandidatūros nestatęs. Kad tikrai patirti tai, buvo pakviestas į susirinkimą pats kunigas Maciejauskis. Kvietė jį krikščionių demokratų partijos nariai. Atėjęs į susirinkimą, kun. Maciejauskis pasakė, kad jis pats savo kandidatūros nestatęs, bet stato jį krikščionių demokratų partija. Be to, dar jis paaiškino, kad dumoje gintų krikščionių reikalus teip, kaip to reikalauja evangelija. Po kunigo kalbos kalbėjo vienas socialdemokratas ir sunkiai sužeidė ją nešusį vyriškį. Vaikai teipgi rado pamestą bombą netoli vienos bažnyčios.

15 d. sausio buvo priesrenkamas susirinkimas Šiauliuose. Susirinkime buvo apie 300 žmonių. Susirinkimo pradžioje vienas iš krikščionių demokratų partijos pasakė, kad jo partija natūraliai duoti balsus už kunigą Maciejauskį ir advokatą Krečną, kiti gi tos pačios partijos uariai tvirtino, kad kunigas Maciejauskis savo kandidatūros nestatęs. Kad tikrai patirti tai, buvo pakviestas į susirinkimą pats kunigas Maciejauskis. Kvietė jį krikščionių demokratų partijos nariai. Atėjęs į susirinkimą, kun. Maciejauskis pasakė, kad jis pats savo kandidatūros nestatęs, bet stato jį krikščionių demokratų partija. Be to, dar jis paaiškino, kad dumoje gintų krikščionių reikalus teip, kaip to reikalauja evangelija. Po kunigo kalbos kalbėjo vienas socialdemokratas ir sunkiai sužeidė ją nešusį vyriškį. Vaikai teipgi rado pamestą bombą netoli vienos bažnyčios.

15 d. sausio buvo priesrenkamas susirinkimas Šiauliuose. Susirinkime buvo apie 300 žmonių. Susirinkimo pradžioje vienas iš krikščionių demokratų partijos pasakė, kad jo partija natūraliai duoti balsus už kunigą Maciejauskį ir advokatą Krečną, kiti gi tos pačios partijos uariai tvirtino, kad kunigas Maciejauskis savo kandidatūros nestatęs. Kad tikrai patirti tai, buvo pakviestas į susirinkimą pats kunigas Maciejauskis. Kvietė jį krikščionių demokratų partijos nariai. Atėjęs į susirinkimą, kun. Maciejauskis pasakė, kad jis pats savo kandidatūros nestatęs, bet stato jį krikščionių demokratų partija. Be to, dar jis paaiškino, kad dumoje gintų krikščionių reikalus teip, kaip to reikalauja evangelija. Po kunigo kalbos kalbėjo vienas socialdemokratas ir sunkiai sužeidė ją nešusį vyriškį. Vaikai teipgi rado pamestą bombą netoli vienos bažnyčios.

cherių“) komiteto. Pagal to susitarimo: „dergreicheriai“ praves į Kauną du bundiečių (vieną iš Kauno, kitą iš Ukmergės), o bundiečiai už tai visur kitur balsuos už „dergreicherius“. Dėl to Šiauliuose bundiečiai nebestat savo kandidato, o duos balsus už du žydu-burzūjus — Cimkovskį ir Choronickį. Jie dabar pilnai susijungė su savo priešais-burzūjais. Su broliškąja L. S. D. P. organizacija, bundiečiai dabar pas mus pertraukė visus ryšius. Išrodo, kad ne darbininkų reikalai svarbiausia rūpi „Bundui“, bet tik siauras tautiškas, nes nė už Zubovą, nė dargi už Fridmaną, kuriuos pirmiau jie buvo sutikę statyti, dabar jie neduos savo balsų, bet tik už tuos, kuriuos ir jie patys pripažįsta atžagareiviais ir prieš kuriuos teip karštai agitavo. Nejaugi žydai-darbininkai per nacionalizmo akinius nepamatys tikrų savo apginėjų?!

Šiaulių pavietas.

1) Šiaulių valsčių išrinkta Milius ir Šverikas, — kairiejie.

2) Radviliškio valsčiuje — Povylis ir Guogis — kairiejie.

3) Paeštinio vals. — Gasparas Gibas ir Jonas Antanaitis — kairiejie.

4) Joniškio vals. — Ignatas Vilimas ir Jonas Kindzius — kairiejie.

5) Žagarės vals. — Antanas Bušas ir Janis Bauriškas (latvis) — kairiejie.

6) Akmenės vals. — Lauktis, (kito pavardės nežinau) — 1 kairysis, kitas neaiškus.

7) Papišės valsčiuje — Pranciškus Statkus ir Kundrotas — pirmasai kairiejinis, antras neaiškus.

8) Lygumų vals. — Vaitekunas (kito pavardės nežinau) — abu kuniginiai atžagareiviai.

9) Gruzdžių vals. — rastininkas ir Simonaitis — pirmasai — neaiškus, antrasai kairysis.

Gruzdžiuose išėjo susipratimas. Žmonės vienu balsu tarėsi rinkti ir Lideikį ir Daumantį, bet prieš renkant, pisorius apreiškė jiems, kad juodu negali būti išrinkti, nes abu sėdėjo kalėjime. Neatsiradus kam tikrai paaiškinti, ar ištikrą negali būti išrinkti Lideikis ir Daumantis, pisorius pasiūlė apgauti žmones. Tikrai išrinkti ir Daumantis turėtų pilnas teises, nes jų niekas jiems neatėmė. Kad sėdėjo jie kalėjime, tai dar nieko nereikšmia. Kaip tik neturėjo teisės būti išrinktas pisorius, dėlto dabar Gruzdžių rinkimai pripažinti netikrais. Žmonės dabar galės išrinkti tuos, kuriuos norėjo. Pripažinti netikrais rinkimai dargi Žagarė ir Kraupiuose. Žagarėje kabinasi prie Buišo, — mat, jis pats ne darba žemės.

Beisogalos valsčiuje išrinkti: M. Žirgulis ir Blaudis — abudu socialdemokratų.

Padubisų — Stugis ir Kazlauskis — pirmas — kairysis, antras — neaiškus.

Vieknioje — Strazdauskas ir Čiuvinskis — abu

buvo išrinkti pernai met ir abu buvo patekę į Kauną.

Šiaulėnuose — Juozas Dovidaitis ir Savickas; pirmas — neaiškus, antras — linkęs prie kunigų.

Kuršėnuose (pravarčių gerai nežinome) — abu neaiškus; mums buvo pranešta, jog abu „išmintingi žmonės“.

Žagarės, Kraupiu, Akmenos ir Papišės valsčių rinkimai valdžios atmeti, būdėl to, kad ne slapta, balsavimu ten buvo rekama.

Panevėžyje 17 d. sausio buvo susauktas pirmasis krikščionių priesrenkamas susirinkimas. Susirinko apie 600 žmonių. Kalbėjo beveik vien tik L. S. D. iečiai. Kadangi Panevėžio pavieto miestelių rinkėjų didžiama — žydai ir išviso jie tesuonia vieną įgaliojimą gubernijos miestą, tai L. S. D. P. nutarė paturėti Bundo statomą kandidatą Merą. Ir visi buvusieji tam susirinkime, kaip vienas, nutarė už jį savo balsą paduoti. Bundiečiai iš to buvo labai pakakinti. Bet štai ir čia tas pats atsitiko, kas Šiauliuose: žydai — „socialdemokratai“ susitarė su buržuais, atsisakė nuo savo kandidato ir dabar agituoja už kadetą Fridmaną!

Kauno pavietas.

Kauno paviete Juosvainių ir Krakių valsčių visi kairiejie. Betygalos valsčiuje — vienas „Naujosios Gdynės“ skaitytojas, kitas nežinomas; Airogalos valsčiuje — vienas kairysis, antras nežinomas; Seredžių valsčiuje — abudu kairiejie. Veliuonos valsčiuje — vienas tikras kairysis, antras — neaiškus; Raudonių valsčiuje — vienas tikras kairysis, kitas nežinomas; Vilkių valsčiuje — abudu kairiejie; Raudondvario valsčiuje — vienas buvęs teisėjas, antras — nieko nenumanęs; Babių valsčiuje — vienas viršaitis (staršina), antras nežinomas. Apekrilai imant, juo arčiau prie Kauno, juo mažiau susipratę žmonės. Dauguma, be abejonės, valdžios, dvarininkų ir ponų bičiulių — kunigų priešai.

(Iš „Skardo“).

Rinkimai dūmon.

Vilniaus gubernijoje išrinkta iš dvarponių kurijos gubernijos rinkimus šie rinkėjai:

Disnos paviete išrinkta: Feliksas gr. Broel Plater, Juozas Ramanašius, Edmundas Pilsudski, Cezaras Medunickis, Aleksandras Lopacinski, Jonas Sviatopolk-Mirski ir Micišlovas Horynicki.

Lydos paviete išrinkta: Restitut Sumorok, Julijonas Muračevski, kun. Juozas Skop, Aleksandras Mikulski, Romanas Rymša, Laurynas gr. Puttkamer, Mateušas Muračevski.

Ašmėnos pav. išrinkta: Lucijonas Volski, kun. Leonardas Rodzevičius, Ipolitas Korvin-Milevski, Bronislovas Umiastovski, Jonas Lastovski, Mečislovas Volčanski, Eduardas Zacharzevskis.

Šventųjų pav. išrinkta: Aleksandras Chominski,

Boleslovas Jaloviecki, kun. Močulski ir Edmundas Bortkievič.

Trakų pav. išrinkta:

Justinas Štrumila, Vincas Kamienecki, Karolis Muizel, Antanas Filipovski, Vitoldas Kucevičius.

Vileikos pav. išrinkta:

Vitoldas Kopec, Adomas Bohdanavičius, Marjonas Chelchovski, Aleksandras Lubanski, Kazys Borovski (sūnus), Kazys Tyšinski, Jonas Borovski.

Vilniaus pav. išrinkta:

Ignacas Parčevski, Stanislovas Vankovič, Vyskupas Eduard Ropp, Eduard Narbut, Alfredas Bakovski, Stanislovas Sienkevič, ir Vitoldas Hauvald.

Kaune susitvėrė penkios rinkimų kuopos ir kiekviena jų stato savo kandidatus į rinkėjus.

Rusai rinkikai stato kandidatus į rinkėjus: A. A. Milleris, J. M. Kovalenko, N. J. Kozlovskis, protjeriejų D. F. Jaruševičių, P. K. Gippiusų, S. P. Rachmanskį ir A. F. Karsnickį.

Progresistai rinkėjai renka į rinkėjus: pris. adv. pagel. V. A. Stašinskį, pris. adv. O. A. Finkelšteina, R. A. Reiną, pris. adv. M. A. Junovičių, pris. adv. B. J. Urbanavičių, d-rą F. O. Grodeckį ir A. P. Čulkovą.

Antra progresistų kuopa renka į rinkėjus: pris. adv. Junovičių, pris. adv. Urbanavičių, F. K. Blaževičių, A. E. Grigaitį ir M. A. Fedorovičių.

Žydų rinkimų komitetas išstatė šiuos kandidatus į rinkėjus: d-rą I. A. Feinbergą, J. B. Wolfą, pris. adv. pag. V. A. Stašinskį, pris. adv. O. A. Finkelšteina, R. A. Reiną, pris. adv. S. G. Abramsoną ir N. L. Sirkina.

Lenkų rinkimų komitetas stato šiuos kandidatus: pris. adv. D. J. Bociarskį, I. J. Girkontą, d-rą F. O. Grodeckį, kunigą B. K. Žongalavičių, B. M. Kazakevičių, pr. adv. M. J. Obezerskį ir F. E. Šabuną.

Galima spėti, kad laimės žydų rinkimų komitetas ir praves savo kandidatus. Kitoms kuopoms vargu pasiseks išrinkti nors vienas savo kandidatas.

Vasario 4 d. buvo Naumiesčio ir Šakių miestelių rinkimai. Į gubernijos rinkėjus išrinkta: d-ras Jonas Staugaitis, lietuvis, demokratas. D-rą J. Staugačio kandidatūra parėmė netikrą krikščionys, bet ir žydai progresistai. Perna buvo čia statoma kun. Ruseckio kandidatūra ir tasyk žydai d-ras Grosmanas gavo daug balsų daugiau, negu kun. Ruseckis. Perna dauguma evangelikų balsavo už žydą, šimet gi beveik visi balsavo už d-rą Staugaitį. Žydai konservatoriai arba visai nebalso, arba balsavo už Naumiesčio pusrabinį. Lenkai balsavo už veterinarų Ščuką (lenką).

Vasario 4 d. buvo Vilkaviskio, Vyrbalio ir Kybartų miestelių rinkimai. Rinko du rinkėjus į gubernijos rinkimus. Jau prieš mėnesį lietuviai buvo susitarę su vokiečiais rinkti vieną lietuvių, d-rą Kudirką, o antrą vokiečių — Torklerį.

Rinkimų dieną virbaliečiai atsiskę balsuoti už mirtuosius kandidatus ir balsavo už savo kandidatus. — klebonas Saurasaitis ir pastorius Močiulskis. Lietuvių blokas su vokiečiais pasidalino tokių būdų į dvi dalis, todėl ir rinkimų pasekmės visai kitokios. Išrinkta d-ras Kudirka ir žydas Kravelskis.

V.Ž.

Išrinktieji atstovai.

Vasario 19 d., visoj Rusijoje buvo atstovų rinkimai Dumon.

Kauno gubernijoje išrinkta: Vl. Stašinskis, pris. adv.; Dr. Pr. Gudavičius, Abramsonas (žydas), Antanas Povilius, A. Kupstas ir P. Kumeļs. Visi, išskyrus Abramsoną, lietuviai, kairiejie.

Nuo Vilniaus miesto išrinkta M. Venslavskis, lenkas, miesto galva.

Vilniaus gubernijoje išrinkta: M. Chelchovskis, A. Chominskis, grafas Laurynas Puttkamer, St. Vankovičius, kun. Leonardas Rodzevičius ir nuo valstiečių kurijos — Simonas Pileika. Išrinktieji beveik visi arba endekai arba jiems užjaučiantieji.

Suvalkų gubernijoje išrinkta: adv. Leonas ir adv. Bulota. Abudu lietuviai, kairiejie.

Gardino gubernijoje išrinkta: Stasys Jačinovskis, Povilas Lopatinas ir penki valstiečiai (Lepioško, Siedlar, Makarevič, Sancevič ir Doiņiak — visi stačiatikiai).

Uzprotestuota.

Vitebsko gubernijoje išrinkta: M. Benislavskis, H. Dimša (lenkai), Karzyė — (latvis), Burmeister, Petračenko ir Bikov (rusai).

Minsko gubernijoje išrinkta: Laškarev ir Ivaščenko (zemvaldžiai rusai), Jakubovičius (šventikas), Šimaniskis, Remončik, Rudzinskis, Kraskovskis, Gavrilcenko (valstiečiai) ir Melnikov (darbininkas). Visi dešinieji.

(Iš „V.Ž.“)

ISTRAUKA IŠ LAISKO.

Dobravale, Suvalkų gb.

Laikraščių punda gavau, tik laikraščius priėmian vėliau. Knygas ir laikraščius gavome 10 d. vasario. Labai gražūs skaitymai. Man toki daiktai akyvi, ne galiu nei pasisotyti. Kaip gavau paskutinį laikraščių punda, tai buvo valstiečių susirinkimas. Žmonės, pamatę gazetą, pradėjo visi prašyti; aš, pats neskaitys, turėjau kitiems išdalyti. Valstiečių susirinkimas buvo dėl knygų sudėginimo, sužinojimai, kiek pinigų padėtų į užėdijimo kasą išnešė. Žmonės, kurie turi iš tos kasos pasiskolinę pinigų, vieni prisipažysta, o kiti gal ir ne. Turbut tuos pinigus išidėjo pats valstiečių ponas, tų pinigų prižiūrėtojai. Kitose vietose, kur pinigų „cieliškai“ paėmė, tai paliko raštą, kiek paėmė, kad ne būtų ant kitų nužiūrėjimo, o Silkinės (Dabavolės) valstiečių nežinia nieko. Tai galėjo ir pats valstiečių viršininkas špasa išskrest, pinigų paimt ir knygas sudėgint. Taip žmonės ir mano, kad taip buvo.

Susirinkime komisorius apreiškė, kad prapuolusius iš kasos pinigus apsimai valdžia atiduoti Silkinės valstiečiams, jam nereikės mokėti. Tai buvo gražu klausyti. Žmonės norėtų visą kaltę suvesti ant vaito Bujanauco, jie sako, jog nepraso tokios caro malonės, jie norėtų, kad Bujanaukas už viską atsakyti. Subatoto valstiečių susirinkimas ne buvo pilnas, tai komisorius liepė žmonėms susi-

rinkti ant rytojaus į Lekėčių koplyčią. Keli vyrai suriko: „mes neisime, nes mums šventas“. Užtai du buvo paliepę pasodinti į areštą ant 7 dienų, bet paskui dovanojosi. Dabar mat negali žinoti, kiek pinigų prapuolė, nes paėmė pinigus ir knygas sudėgino. Nuo dabar bus ir Suvalkuose tokios knygos, kad prapuolus knygomis valstiečių, galima but žinoti, kiek turi bet pinigų kasoj.

Žiema šimet labai šalta. Kaip prieš adventus užsnigo, užstojo šaltis, iki Kalėdų būdavo iki 18° šalčio, o nuo Kalėdų iki 16 d. vasario po 25°, 28° ir 30° C., tik 16 d. vasario atleido. Vieną savaitę visai negalima buvo ant lauko dirbti. Pečius reikėjo du kartu kurti. Buvo labai blogai su malkoms.

12 d. vasario Panemunėje sudegė Zano degtinės varykla. Išnešė tik spiritą, kur buvo bačkose skyrium užmūrytas. Atpleškėjo pagalbon ir Skinkutis su Šventos Agotos duona. Žmonės šaukė, kad negelbėtų, tegul dega tas pragaras, bet kunigas sakė, kad visgi reikia gelbėti.

X. X.

Iš Škotijos.

„Lietuvos“ nr. 4 Radikalas, korespondencijoj iš Londono, sako, buk Anglijos ir Škotijos lietuviai lyg išmirę: ne girdėt nė apie draugystę, veikimą, susirinkimus ir prakalbas. Bet rašėjas apsiurkio (geriau, vietoj rašyti polemikas korespondencijoj, rašyti kaip yra, o taisyti skaitytajai daug geriau supras, kur Radikalas ar kas kitas paklydo. Polemikas, jeigu vesti, jeigu kitus mokyti, tai reikia polemizuoti už svarbius reikalus, o ne už mažesnius. Red.) bent apie Škotijos lietuvius, jų padėjimo, matyt, nepažysta. Škotijoje socializmas smarkiai auga, bet gal Radikalas socializmas ne pripažįsta už lietuvišką judėjimą. Škotijoje yra jau 5 kuopos tik L. S. D. P. (neminint kitokių vardu), rengia susivaižinimą (seimą), nori sutverti Centrališką komitetą. Nors dabar Škotijoje nėra nė jokio inteligento, bet judėjimas lietuvių didesnis negu pirmą, kada čia buvo inteligentai. Dabar lietuviai pradeda pažinti tikrus lietuvių darbininkų kelius, supratimas jų kyla, o per tai auga solidariskumas.

Škotijos lietuvių negalima priskaityti prie Anglijos lietuvių, kurie pagarsėjo vien šventoms parapijoms ir vaidais jose, lyg kad kitokių reikalų ant svieto nebūtų. Mes, Škotijos lietuviai tikime darbaus pasirodyti tarpe civilizuių tautų.

Radikalas sako: buvo susitvėrusi kuopa Šviesos Dr-tės, prie jos prisirašė apie 17 sabarių, bet sanvaitė po sanvaitė sanarių skaitlius mažinos ir apie viduvasari apie draugystę nebuvo girdėt nė garsu. Bet kodėl Radikalas neparodo, kodėl draugystė išnyko? Ar nebuvo vadovų? Rodosi Londone inteligentų ne trūksta. Jau keli metai, ar gal ir keliolika metų Londone gyvena p. Pilenas, bet darbo jo ne matyt. Gal jam mažai apeina darbininkų vienuolių reikalai? Kol neturi šiltų vietų, kol varge, tai pasirodo darbininkų užtarėjais, bet kaip tik pasitaiko šilta vieta, jie liaujasi dirbti, net pasityčioja iš darbininkų, išjuokdami, buk jie platiną mokslą pasemtą iš maldaknygių ir elementorių. Radikalas sako, buk perlietuose metuose Anglijos ir Škotijos lietuviai pradėjo judėti, bet koks tai buvo ju-

dėjimas ir kaip jis galėjo išnykti? Juk žmonės laiku nuo laiko kultūriškai pakyla, o ne puola žemyn (neprilaukiose aplinkybėse kartais ištikro puola. Red.) Atsiradus inteligentijai Didžiojoje Britanijoje, ji pradėjo darbuotis, pradėjo tvert „Šviesos“ draugystės šakas po miestus ir kaimus, platinti demokratiską dvasią tarp lietuvių, bet pradėjus rengti seimą, svarstint reikalus, kiti vaidai ir nesutikimai tarp darbininkų ir inteligentų: prakilnesniejie darbininkai pradėjo priešintis inteligentijos mieriams, nes tie mieriškai buvo buržuaziškai demokratiski. Todėl kilo nesutikimai ir seimui atėjus, inteligentai, pamatę, kad nepergalės darbininkų, apledo seimą; katroj jų kuopoj buvo inteligentai, ta nė delegatų ne siuntė seimui. Seimui susivaižavo tik delegatai mažiausių kuopų, todėl nieko ir ne nuveikė. Potam besidarbinavimas ejo mažyn ypač numirus organui „Laičiai“. Tulos kuopos tapo kuopomis L. S. D., kitos visai numirė; didžiausioji Glasgowo kuopa laikosi dar ir dabar, bet apie jos ilgesnį gyvenimą reikia abejoti.

K. Rugienius.

IŠ AMERIKOS.

Prapuolė advokatas.

San Francisco, Cal. Prapuolė iš čia advokatas Ruef, kuris, užėmimą kysių, draugų su miesto bulmistru Smitzu buvo apskūstas. Turėjo prasidėti jo prova su de, bet jis ne atėjo ir negalima buvo surasti, kur jis diuogo; nė jo geriausi draugai nežino dabar, kur jis yra.

Užsidedę laivas.

New York. Ant atkakusio čia iš didžiojo Oceano vokiško laivo „Vandalia“ užgimė ant jurių gaisras. Gaisras užgimė sukrūvimo ruimuose 25 d. vasario ir pridirbo nuostolių ant bertainio milijono doliarų.

Nori baltparvių darbininkų.

Baton Rouge, La. Louisianos šeto ateivių komisorius Schuler padavė tiesdaryi būti sumanymą apkeisti dirbantius plantacijose negrus ateivius iš Europos. Klek vienas plantatorius, reikalaujantis darbininkų, iki 15 dienos liepos turi įmokėti 150 dol. už kiekvieną partrauktą iš kitų kraštų ateivių šeimyną. Šeto gi urėdinkai turi Europoj pajieškoti reikalaujamą ateivių skaitlių; štetas turi jų kelio nės kastes apmokėti.

Aladino kalba.

New York. New York City Klube, buvęs pirmosios masekologikos dums atstovas Aladin laike kalba, kurioje išreiškė, jog ir dabar randas praleido tinkamą valandą, todėl caras turės rinkti vaistus jo ministerijai paklydimų. Jeigu randas būtų užmanęs atleidimą visiems politikiems nusidėjėjams, būtų į savo pusę patraukęs žmonių atstovus, bet jis to nepadarė. Aladin patikrina, kad dabartinė duma nenusienuks, kol Stolypin laiko valdžios vadžias. Jeigu gi jis ir ant-rają dumą išvaikys, tauta ves toliau kovą su caro randu, kol jo galutinai ne pergalės.

Paskendę laivas.

Baltimore, Md. Sheapeake uostoj užbėgo ant sudumos vokiškas garlaivys „Pisa“ ir

angliškas „Queen Adelaide“. Visi besistengimai nutraukti juos nuo sudumos ne išdavė vaisių.

San Francisco. Netoli salos Alcatraz užbėgo ant sudumos amerikoniškas laivas „Dirig“.

Konfiskavo delmantus.

New York. Atkakus čia vokiškas garlaivis „Kaiser Wilhelm“, daiktuose merginos Kohler iš Chicago, muitininkai užtiklo deimantų ir žemėgynų vertės 10000 dol. Visus tuos brangius daiktus muitininkai konfiskavo.

Gaisrai.

Philadelphia, Pa. 6d. kovo, ant Filbert str., siautė gaisras, kuris pridirbo nuostolių ant 150000 dol. Gesinant, penki ugnagesiai likosi sunkiai sužeisti.

Nelaimės ant geležinkelio.

Neoga, Ill. Netoli nuo čia, ant Toledo, St. Louis & Western geležinkelio susimušė pasažierinis traukis su tavoriniu. Prie to 7 ypatos likosi sunkiai sužeisti.

Warren, Pa. Ant Western New York & Pennsylvania geležinkelio alkunės išsoko iš rėlių pasažierinis traukis ir nuapuolė nuo augšto kelio pylimo. Prie to 9 ypatos likosi sunkiai sužeisti.

IŠ DARBO LAUKO.

LOUISVILLE, Ky. Štraikuoją čia tarnaujanti ant gatvinių karų.

DETROIT, Mich. Sutirakavo darbininkai dirbanti įtaisose Great Lakes Engineering Works Ecerase ir St. Claire.

SUPERIOR, Wis. Sutirakavo nitrolojai, Superior Shipbuilding Co. dirbtuvėse. Jie reikalauja 9 val. darbo dienos.

TOLEDO, Ohio. Pasibai gė darbininkų štraikas Papes motorinių vežimų dirbtuvėse.

ILACES, Mo. Darbai čia čia gerai, darbą galima gauti akmenų skaldyklose, kastynėse ir cemento dirbtuvėse. Uzdarbiai teipgi čia ne mažiau.

PHILADELPHIA, Pa. Pasibaigė nesutikimai tarp kompanijos ir tarnaujančių ant Pensylvanijos geležinkelio. Abidvi pusi, nusileidamos, susitaikė.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

Iš Chicago, Ill.

Susitvėre čia moterų draugystė vardu „Apšvieta“, draugystė lavinimosi ir pagelbinė. Iš karto prisirašė dvilika sanarių. Komitetas išrinktos: M. Damijonaitienė — pirmosė; pagelbinė — M. Šeščenė; protokol sekretorė — M. Ardecekaitė; finansų sekret. — K. Katkevičienė; išduokė — M. Laukienė. Mieriai mūsų draugystės bus lavintiesi moksle, kultūroje, apsiėjime ir tt.; pašelpa ilgoj, medegiska ir draugiška. Įstojų mo mokesčiai 50c. mėnesinė 25c. Susiragę saharą gauna \$3.00 sanvaitėj ir draugišką priežiūrą. Jeigu nenorėk imti pinigų iš kasos, gali juos pavesti labdariniams reikalams, kaip tai: šelpimui moksleivių, revoliucijos ir tam panašius reikalus. Atminkim seserys, mums tokia draugystė gali atnešti didelę naudą, dvasišką ir materišką. Kitų tautų moteris, kaip tai: amerikoniškos, vokiškos, žydų ir tt., turi daug

vyairių draugystę, kaip tai: lavinimosi visokiuose dailės darbuose, sluvime, gaminyne valgių, užlaikyme namų, auginime vaikų ir daug kitokių. Mesgi, lietuvės, to visko neturime, ir pačios galime matyti, kad toli nuo anų atsilikome. Lietuvaitės atkakusios į Ameriką susidomėdamos, todėl įpauka į visokių vargus ir nelaisvę ir vis tik per famsumą arba nenorėjimą žinot, kas gali pagerinti mūsų stovį.

Dėlko vyrai tvėrė draugystes visokio skyriaus, kaip pagelbinės teip ir lavinimosi? Rodosi, kad ir moterims teip jau jos reikalingos arba dar labiau, nes jos fiziškai silpnesnės, tankiau suseraga, priežiūra joms labai reikalinga. Gerai, jeigu susirgusi turi gimines ar drauges, kuri šiek tiek prižiuri. Bet jei ne, tai priseina skaudžiai pajusti sunkų padėjimą. Moteris ar mergina, prigulinti į draugystę nepajus teip sunkiai, kadangi draugių pareiga sušelpi ir aprūpinti sergančias, kiek galima. Mokslas ir besilavinimas mums ne atbutinai reikalingas. Mes, moterys ar merginos, turime atkreipti atidą ir ant vaikų. Moterys juk yra auklėtojos kudių, kurie lieka tvirtais vyrais ir draugais moterų. Jei jie yra blogais, tai didžiausia kaltė puola ant moties. Juk ji pagimdė ir užaugino. Gal sakysim, kad auginimas iš dailės ir tėvo pareiga. Bet dartinėse sanlygose moteris turi didžiausią įtaką ant vaikų, ji yra jų auklėtoja ir augintoja. Tėvas, dirbdamas dešimtį, ar dvyliką valandų kas dieną, o kartais ir daugiau, ką gali, žinoti kas su jo vaiku dedasi?

Mokyklose teipgi moterys užsiima mokiūmu vaikų. Vaikas veik iki penkiolikai metų buva po priežiūra moterų. Taigi moterų pareiga žinoti, kaip geriausia užauginti naudingą sau ir draugijai sanarį. Taigi, ar moterims nereikia mokslo? Kaipgi ji gali mokyti vaiką to, ko pati nasupranta?

Todėl mums besilavinimo draugystė ne atbutinai reikalinga. Reikia laikyti suširinkimais, pasidalinti nuomonėmis, svarstyti dalykus; tokiu būdu mes greičiau prieisim prie susipratimo. Ypatingai merginos: jus esate žiedais draugijos. Taigi ne užmirškite, kad reikia pažinti pačios save, pažinti savo pareigas; nepakauka apsivesti. Tankiai girdėt vyrus kalbant, jog mūsų merginoms nieks ne rupi apart pasidabinimo, šokių ir tt. Seserys! stengkimės būti kuom daugiau! Rupinkimės, jieškokime budo, kaip geriausiai įgyti mokslas, susipratimas. Minėtos draugystės susirinkimas atsisbus 17 d. kovo, 1 val. po pietų, po Nr. 869 33rd place. Kviečiame kuok skaitlingiausius susirinkti moteris ir merginas ir rašytiesi į draugystę labai mūsų pačių ir labai draugijos.

Komitetas.

Iš Westville, Ill.

Derin anglių kasyklose, 27 d. vasario, 7 val. vakare, atsitiko baisi eksplozija, kurios likosi apdeginti sunkiai darbininkai: Juozas Kasperis, Gydotojai vienok tikisi abudu išgydyti. Nuo ko atsitiko eksplozija, dar tikrai nežinia.

J. K.

Iš Union City, Conn.

„Lietuvos“ No. 7, patilpo p. Kliubo sekretoriaus korespondencija iš mūsų miesto.

lio. Kadangi autorius neteisingai užspaučia ant tulo „bučerio“ už rinkimą aukų revoliucijai, tai mano pareiga tą neteisingumą pataisyti.

Kad p. Kl. sekr. nematė pakvitavonės, tai ne kenos kaltė, tik jo paties, nes dirba, o pats nežino ką. Tegul Kl. sekr. atsiverčia „Vienybės L.“ No. 10, 1905 m., o ras žinutę iš Union City'ies, po kuria pasirašęs p. B. Kamaitis, o skyrinė apie aukas skamba šiaip: „... per vestuves p. A. Kundroto buvo surinkta revoliucijai šiek tiek pinigų. Potam dar, pasidarbavus tų namų uktvėriui (minėtam „bučeriui“) bei surinkta keletas doliarų. Prisiunčiame tas aukas „V. L.“ redakcijon“. Taigi tos aukos, skaitant drauge, vėstuvų ir surinktos, yra \$7.86 ir yra pakvituotos tam pačiam numerij. Toliaus Kl. sekr., vardu Kliubo, persergsti vienas, kad tokiu daugiau aukų niekas neduotų. Bet kad J. Norkevičius renka aukas be Kliubo įgaliojimo, tai apie tai Kl. sekr. nieko nemini.

Kliubas išrinko sek.: J. Berkeraitį, J. Martišų, J. Virbicką ir J. Ratkevičią, bet ne p. J. Norkevičių. Todėl Kl. sekretorius persergsti neduot aukų „tokioms ypatom“, bet kad „kitokios“, nieko neturintios su Kliubo renka, tai nieko, nors ir gerai tai žino. Kodelgi Kl. sekr. (anaipol ne visas Kliubas: Kliubas natūrali pirmą darsizint, o paskui parašyt į laikraštį O. Kl. sekr., susitaręs su viršininku, elgiai kaip maskoliškas caras) „tokioms“ liepia neduot, o „kitokioms“ nieko nesako. Tai rašantis pirmą išstiria, o paskui rašo, nes apšmeizimas, arba užspuolimas ant nekaltų yra negrąžus darbas. Redakcija juk negali žinoti, ar kas tiesą rašo, ar begėdiškai meluoja.

Kliubo sanarys.

Iš Grand Rapids, Mich. No. 9 „Lietuvos“ tilpo korespondencija pono R. Gaubo apie buvusias prakalbas A. Petračio, parengtas 51 kuopos L. S. P. A. Minėta korespondencija buvo perskaityta mėnesiniame susirinkime kuopos ir tapo pavesta kuopos sekretoriui pranešti per „Lietuvą“, kad minėta pono Gaubo korespondencija neteisinga, parašyta su mieriu užgaut draugą A. Petračį.

Nematau reikalo darodinė melus p. R. G., nes manau, kad draugas A. Petratis, C. org. L. S. P. A., užtektinai žinomas lietuviškai visumenei (nėra žinomų ar nežinomų veikėjų, bet turi but peržiurimi tik jų darbai. Red.), kad tikėtų kvailiems plepėsimas R. Gaubo apie Petračio kalbą.

Petratis savo prakalboj nieko nekeikė, aiškino vien neteisų šiandieninį surėdymą, ir kad išganymas nuskriaustosios luomos įvyks per supratimą darbininkų savo luominių reikalų, per socialiską revoliuciją (gal evolucija, nes vardas teip perkreiptas, kad nežinia, kur reikiška. Red.). Drg. Petratis nesakė, kad vien socialistikas mokslas yra reikalingas, nuomonė apie nenaudingumą kitokių mokslų galėjo išdygt tik galvoj tokio sociologo kaip R. G. Bet tas ne buvo aiškinama drg. A. Petračio.

8 d. kovo atsisbuvo prakalbos drg. A. Petračio, jis kalbėjo apie tai, „Kas tai yra blogi metai ir apie to priežastis“. Pusėtinas burelis žmonų išklaušė prakalbą su didžiausia atida ir pesitikirpimu, kad tikrą teisybę sako socialistai; ir išsikirstė.

Prisirašė 2 nauji sanariai: 17 kovo vėl atsisbus prakalbos A. Petračio, kuris aiškys, „Ar dabar nėra baudžiavos“.

Jonas Bielskas, sanarys 51 kuopos L. S. P. A. yra ant socialistų tikieto ant miesto maršalo. Lietuviai turėtų balsuoti už savo vienuolį socialistą.

Sekr. 51 kuopos K. Stankus.

Iš Lorain, Ohio.

Šitas miestas apgyventas daugiausiai lenkų, vengrų, chorvatų ir švedų. Lietuvių yra čia 8 šeimynos ir apie 40 pavienų, bet jie ne augščiausiai pakilę. Laikraščių skaito mažai: ateina čia 2 egz. „Lietuvos“, 1 „Saulės“, 1 „Dilgelis“, ir vienas „Svieto Ateities“. Daugelis yra su lenkėjusiu lietuvių, tie terepa savę lenkiškai kalba. Yra ir gerų lietuvių, bet tokių mažai. Nėra čia nė jokios lietuviškos organizacijos.

Ilgai mes miegojome, nesuprasdami kuom esame. Laikas jau keltiesi iš sunkaus miego. Kaip kitur mūsų broliai kruta ir darbuojasi ir mums pridera tą patį daryti. Priderėtų ir mums mesti senus netikusius papročius, ypač girtuokliavimus, sutverti kokią organizaciją, kokią draugystę arba kuopą Susivienijimo Lietuv. Amer.

F. Danevičia.

Iš Paterson, N. J.

Kur tik ne pažiūrėsi, visur žmonės darbuojasi: vieni renka aukas tautos reikalams, kiti kolektoja alaus bačkas: vieni skaito ir platina laikraščius, kiti redaguoja, atspaudžia ir po stubas išnešioja kitokių laikraščius — tai gi apkalbas; vieni rengia teatrus, prakalbas, kiti pešty nes; vieni lavinasi apšvietime, kiti alkunės šluosta salynų barus; vieni veikia tikiai, kiti, nieko neveikdami, garbės jieško; — ir teip vie ni žengia pirmin, kiti atgal.

Tautiškas susipratimas kas kart eina stiprin: rodos neseniai teip garbinom lenkus, jų kalbą, ir laikė juos augstnesniais, bet dabar supratom, kad ir mes lygus žmonės, kad ir mūsų kalba teipgi graži ir gera kaip ir jų. Jaunuomenė dabar rengia teatrus ir veikia labai savo tautos. Tankiai matyti ir aukos tautos reikalams iš mūsų miesto.

101 kuop. S. L. A. užmanė pareng visuomenišką balių naudai Prieglaudos namo ir su tuom tikslu išsiuntinėjo delegatus į kitas dr-stes (išskiriant Šv. Kazimiero draugystę). Dr-stė Šv. Onos pritarė ir darbavosi, o vietinė knyginė nepritarė, ir nepriėmė delegatų rengimui to balius (ji pirmą vadinosi literatiska Dr-stė). Mat Šv. Onos Dr-stė progresyviškesnė už knyginę, kuri yra vien vertelginė firma X & Co., siekiu jos yra pakelti autoritetą vieno ar dviejų, o veiklumas ant tautiškos dirvos nustumtas užpakalin.

Toku būdu 101 k. S. L. A. ir Dr-stė Šv. Onos 9 d. vasario, su pagelba jaunūmenės Liuosnorių mylėtojų dramoms, parengė balių su lošimu komedijos „Lakė kaip sakalas, nutupė kaip vabalas.“ Programas balius buvo gana platus: pirmiausiai deklamavo D. K. „dainą nemokamio rašyt“, Jaksčio, kuri pasisekė neblogai, bet kur kas geriau atliko deklamaciją „Tikėjimas krikščionto“ mergaitė M. Jonit

Lošimes pasisekė teipgi ne-
ai, ypatingai gražiai
atlošė V. Jasilevičiūtė rolę
Romeikienės. Reikia stebė-
tis, kad mergina, galima sa-
kyti, nemačiusi teatro, teip
gerai lošė. Neblogai lošė
Vaišnora, miesto viršininkas
ir pienuis; silpni buvo poli-
cijos agentai ir policijos virši-
ninkas, kiti gi vidutiniški.
Lošė vidutiniškai, tik pabai-
gė silpnai. Abelnai, vakaras
pasisekė gerai, žmonių buvo
didele ir užsilaikė ramiai.

Toki lošimai nors pinigis-
ką naudą atnešė ne per di-
dele, vos apie 23 dol., bet už
tai moraliska jų nauda dide-
lė. Geistina būtų, kad jau-
nuomenės palinksmų mus
tokiais lošimais tankina.

Nespėjo nutilt atbalsiai ba-
lians, kaip vėl naujas supe-
stis. Keletas dievutesnių
saniarių Dr-stės Šv. Kazimie-
ro, pritarus kitiems, užma-
nė suverti pafapiją. Tam tiks-
lui suskaitė seimynas, pavie-
nins, teip pat ir merginas ir
susaukė susirinkimą įviki-
mi to užnamymo. Stebeti-
na tas, kad susirinkime nie-
kas nesvarsto, ar galima su-
verti parapiją ir užlaikyti ku-
nigas, bet teip kalba, kad
rodos parapija seniai susitve-
rus, o dabar tik jos paprastas
susirinkimas. Suprantantes-
nieje nenori kisti, kadangi
pasakyt teisybė, kad parapi-
jos čia suverti negalima, ka-
dangi kiekvienai seimynai
prisielti mokėt po 5 dol. kas
mėnuo, gana nemalonu, už
pasakytą teisybę apsauktų
bedievių, šliuotarnių; bet
visgi, tapo priversti kalbėti
tie, ką neseniai buvo pagar-
sėję bedieviais, griautojais
bažnyčios, o dabar juos pra-
šo statyti bažnyčią ir tvirt-
ti parapiją. Jie šį tą paaiški-
no, bet ir gi visos teisybės
nepasakė, ypatingai užtylė-
jo klūtis, kad jai čia ir būtų
atsakantis skaitlius lietuvių,
vyksupas vargiai leistų lietu-
vius turėti savo parapiją.
Idomu tas, kad bažnyčios gei-
džia moters ir tie, kuriems
saliūnai daugiau rupi ir re-
tai jas lanko, nors jų būtų ir
ant kiekvieno kampo; turbut
tie nori pasirodyti gerais ka-
talikais.

Jei mes turėtume parapiją
su geru klebonu, nereikėtų
kreiptis prie lenkų ir vokie-
čių kunigų, bet bėda, kad jo
užlaikyti negalėsime.

Vepsukas.

Iš West Lynn, Mass.

3 d. kovo buvo čia prakal-
bos ir deklamacijos, pareng-
tos Ukės Kliubo. Susirink-
imą atidarė pirmsėdis; pa-
aiškino jo mirties. Pirmiau-
siai kalbėjo Ramanaukas iš
Lawrence. Jis savo ilgą
kalbą aiškino naudą mokslo
ir jo reikalingumą lietu-
viams; skirtumą tarp monar-
chijos ir republikoniškos
rėdos. Toliau aiškino A. A-
rikos politiką, kaip amerik-
sai, eidami išvien, pasiluo-
savo iš po Anglijos jungo.
Pirminė ir Lietuva, kuri da-
bar vargingame padėjime,
reikalauja mūsų pagalbos.
Ragino susirinkusius skaity-
ti moksliškų raštus, lavinti
protą.

Zalnieraičiūtė deklamavo
eiles: „Kas kaltas“. Advok-
atas Keely kalbėjo angli-
škai. Jis aiškino Amerikos
istoriją. Kalbino lietuvius
organizuos, pastot Ameri-
kos ukėsis, laikytis vienybės,
mokyti vesti politikos rei-
kalus, nes tik vienybė, su
mokslo galima gauti tą, kas
mums priguli.

Paskui pirmsėdis aiškino
Kliubo mirties ir kalbino
tie jo rašytiesi. Prisirašė 9
saniariai.

Ant galo A. Brazilė de-
klamavo eiles. Danilevi-

čius kalbėjo apie Vokietiją
Prancūziją ir Maskoliją. Aiš-
kino Maskolijoj vargingą
darbininkų padėjimą. Ra-
gino aukauti pinigus susel-
pimui revoliucijos. Surink-
ta \$4.23. Pinigai pasiūti
„Kovos“ redakcijon. Au-
kavusiemis ištariame širdin-
gą ačiū.

A. Budrevičia.

Mūsų supratimas.

— Metai, kaip atkakau į
Brooklyną; visą laiką dirbau
Arbuolio kompanijoj tai vi-
duj tai ant doku, bet iš čio-
nykščių darbininkų nuomo-
nių ir apsiėjimų negalima pa-
sidžiaugti. Arbuolio kompa-
nijos darbininkai tamsus, ne-
tik draugiški, bet ir savo
buvio nesupranta. Silpnės-
nis darbininkas turi čia pri-
tirti to, ko Lietuvoj neap-
kenčiamas su nepatyrė.
Nors ir patiems pakanka,
dyki, nepavežami, uždeda 4
maišus žalios kavos, ar eu-
kraus. Dokai nelygus, tepti
ir gi neduoda. Paėmus vė-
ti, mirtis akys stovi, o for-
monas spiria į pasturgalį,
muša per šonus, nebegalėda-
mas, meta darbą ir eina lau-
kan. Tuom tarpu kiti juo-
kiasi, mat jie seni darbinin-
kai. Neatmena, kad ir jiems
kūrtais, pasipriešinusi, dar ar-
šiau atsitinka. Nėra mierso
darbui, ir „seniems“ kar-
tais atsitinka, kad negalima
susieti padaryti. Kur rei-
kia 6, pastato 2, jei kas sa-
sako „bosui“, kad negalima,
tai kiti tyli. „Bosas“ sako:
„Jei negali, tai eik lauk“.
Darbdarys nieko neatjaucia,
nes už vartų pilna žmonių,
nors, ir po valandą tik te-
dirbs, vis jam darbas bus at-
likta. Nesupranta, kad reika-
lingumo vienybės, kenčia ka-
pitalistų skriaudas laisvoj sa-
lyje, sakdami: „teip Dievo
duota.“

Pradėjus aiškinti naudin-
gumą vienybės, atsako, kad
nieko negalima padaryti.
Užminas apie socializmą ar
revoliuciją Maskolijoj, išgi-
si tą, ko dar neesį girdėjęs.
Socializmas esąs bedievių
moksas, o revoliucionieriai
vagys, rązbaininkai. Paklau-
sus, ar skaito laikraščius, at-
sako, jog skaito „Zvaigždę“
ir „Saulę“, girdi, „Saulę“
gražų pasakų yra; „Lietu-
vą“ su „Vienybę“ skaitę, bet
negalima suprasti, o „Kova“
esanti socialistų laikraštis,
išjuokė kunigus, tikėjimą ir
tt., ir tt. Teip mat mus
juonuomenė mano, apie
geresnius, nešančius vargdie-
niams apšvietimą ir mokslo
laikraščius!

Ant. Rooces.

Iš Shenectady, N. Y.

3 d. kovo, Dr-stė Šv. Kazi-
miero turėjo mėnesinį mitin-
gą. Susirinko apie 50 sana-
rių. Pabaigus mitingą, liko-
si perskalitytas atsisaukimas
Antano Berniko, kuris sau-
kėsi į draugystę pagalbos
melsdamas. Jis, per savo
tamsumą ir nesupratimą, pa-
teko kalėjimui (už ką Rd.).
Iš kalėjimo jo negalima bu-
vo išimti kitaip, tik sudėjus
75 dol. kaucijos. Draugys-
tė išpradžiū nenorėjo užsto-
ti, kadangi jis prie jos ne
priguli, bet paskui, apsvars-
čius visą atsitikimą, pripaži-
no jį ne kaltu ir pradėjo
rinkti pinigus. Tuli sana-
riai sudėjo 375 dol., (vardų
ankavusių negarsiname, nes
auka tai privatiška, visuome-
nė ne apėinanti, apeina tas
tik draugystę ir ypatę, knrį
ji palinosavo. Laikraščiai
garsina vien aukas visuome-
nės labui sudėtas. Kaip tai
butų gerai, jeigu Šv. Kazi-
miero Dr-stės sanariai teip
duosnus būtų ir šelpime vi-
suomenės reikalą! Visuome-

nė juk yra tai ne viena ypa-
ta, bet milijonai lietuvių.
Red.). Panedėly: Julijonas
Eidimtas, Vin. Čepalevičia ir
Antanas visą dieną žudė,
kol paluosavo Barniką (už tą
jis privalo ir padėkovoti sa-
vo geradėjams; visuomenė ne
turi už ką dėkovoti, nes jie
jai nieko gero ne padarė.
Red.).

Šv. Kazimiero Dr-stė lai-
kosi tvirtai; prie jos priguli
apie 100 vyrų ir 8 moterys;
skaitlius sanarių nuolatos
auga. Draugystė užlaiko ir
knygyną ir vakarinę mokyk-
lą; yra ir fėlčeris, kuris už
laiko agentūrą visokių vai-
stų (ar visuomenės, ar priva-
tiškų ypatų labui? Rd.).

Yra čia ir kitoki biznieri-
ai: Antanas Godzinskis, Domi-
ninkas Redeckis turi sifkori-
čių agentūrą ir drabužių
krautuvę; Jul. Eidimtas turi
groceriją. Galima sakyti, kad
čia lietuviai pas savo vien-
taučius gali gauti reikalin-
giansius sau daiktus, nere-
ikalauja pas svetimaučius
jieskoti.

Por.

Iš Montreal, Canada.

Darbai eina ne blogiausiai
ir uždariai ne blogi: kaip
koks lietuvis ir labai gerai
uždirba, tik nežinia, kur ei-
na jo uždarbis. Daugiaus-
siai iš lietuvių naudojami sve-
timaučiai, ypač, žinoma,
alaus leidėjai, bet iš rango
lietuvių mažai turi naudos:
pasigeria, susipeša, o paskui
provoja, iš ko advokatai
pasipelnio. Bet ir Montrea-
liui pradeda lietuvių susi-
prasti, vienyti. Yra čia jau
tris draugystės: Šv. Kazimie-
ra, S.L.A.kp., o neseniai susi-
tvėrė Kliubas laisvės ir mok-
slo po vardu Vito.

Lietuvių yra didelis bure-
lis, bet ne atmena apie mus
brolių padėjimą tėvynėj Lie-
tuvėj.

23 dieną vasario atsibuvo
krikštynos dukters J. Bubi-
lio, ant kurių pribuvo bure-
lis lietuvių. Besilinksmys-
dami, kalbėjome apie visokius
reikalus, atsiminėme ir revo-
lucionierius, kovojančius
už laisvę mūsų visų tėvynės
Lietuvos. Buvo užmanyta
paaukauti kiek palaikymui
revoliucijos, S. P. paėmė to-
rieklą, perėjo per visus ir su-
rinko du doliarus. Paskiria-
mo pinigus L.S.D.P. Pi-
nigų 2 dol. (aukautojų var-
dai pagarsinti kitur. Red.)
siunčiam „Lietuvos“ redakci-
jon.

Montrealietis V. O.

Iš Montreal, Canada.

Lietuvių yra čia pusėtinai
burelis, o skaitlius jų uola-
tai didinasi. 1905 metuose
susitvėrė čia pašelpinė drau-
gystė po vardu Šv. Kazimie-
ro. Ta draugystė tvirtai lai-
kosi, sanarių turi apie 70, o
kasoj 350 dol. Pirmą dieną
sausio susitvėrė tautiškas
Kliubas vardu Vito Kliu-
bas; jis dar ne atidarytas,
nes prisirašė per mažai sana-
rių, tik 35; Kliubo salė bus
atidaryta į 3 mėnesius, ten
lietuvių, susirinkę, galės ap-
kalbėti visokius reikalus.
Kliubas savo sanariams duos
ir pašelpą ligoj. Gruodžio
mėnesįj susitvėrė kita pa-
šelpinė draugystė, kuri pri-
guli prie Susiv. Liet. Amer.
Lietuviškų krautuvį čia dar
nėra, prie to mat lietuvių ne
kimba.

Darbai eina čia gerai, kas
koko darbo nori, gali pasi-
rinkti. Uždariai vidutiniai.
Sausio mėnesįj pribuvo
čia kunigas Šlamas (ar tas
pats, kuris New York, kaip
Vitautas, su Jociu zadėjo
pirmiejišką laikraštį „Pa-
saulę“ išleisti, bet neišleido
Red.) ir ketina čia ant visa-
dos apsigyventi.

P. S. Letuk.

REIKALAI

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje.
Nutarimai 71 kuopos Ho-
bokeno, N. J.

1. Išėjimai ir išlaidos tau-
tiškų centų turi buti garsina-
mi skyrium kiekviename be-
tainy, dar geriaus per orga-
nų, nes dabar nėra aišku ant
ko liekasi sunaudoti.

2. Kad seimas būtų laiko-
mas apie 4 dienas liepos.

3. Kad delegatams seiman,
nors vienam iš kiekvienos
kuopos, būtų apmokamos ke-
lionės lėšos iš centro izdo,
arba, kad visi sanariai tam
tikslui sudėtų po kelis cen-
tus, nes dabar kuopos, tu-
rinčios mažą skaitlių sanarių,
neiškali apmokėti kelionės
lėšų delegatui; jeigu ir iš-
siuoda, tai kokį vertelę,
kuris keliauja savo kaitais;
o iš tokių mažai naudos mes
turime.

Lai šiuos nutarimus ap-
svarsto kuopos pirm seimo,
kad ateinančiame seime būtų
paduoti apsvarstymui.

Nr. 7 „Lietuvos“ p. V. J.
Jokubynas bereikalo užsiuo-
lė ant Bagočiaus už patari-
mą, kad seimas būtų laiko-
mas apie 4 d. liepos: p. V. S.
J. mano: kad vistiek, ar
Dekoration, Independent,
Thangsgiving ar Labor day.
Protaija jis klaidžia: apie
4 d. liepos didesnę pusę dirb-
tinių sustoja po sanvaitę ar
po dvį; ir ten kur dirba,
leugviaus darbininkams pa-
sivelint dėl vakacijos ant ke-
lių dienų; ir mokintiniai ta-
me laike liuos; 4 liepos, to-
del, parankiausia suliginant
su kitoms šventėms.

J. Vitkaukas.

Clinton, Ind. Mes, sana-
riai 121 kuopos S. L. A. vien-
balsiai nutarėme, jog Susi-
vienijimas privalo neatbuti-
nai išleidinėt savo organą la-
bui mūsų organizacijos. Teip-
gi būtų jau laikas pirkti
žemę Tautiškam Prieglaudos
Namui. Vietų jau nurody-
ta gana, galima pasirinkti.
Pinigų tam reikalui pradžiai
jau yra, tai kam laukti? Pini-
gai užmokėti už žemę, bus
sanguai negu bankoj. Gei-
stina būtų, kad kitos kuopos
šiais dalykais rūpintusi, nes
šitie du užnamymai, galima
sakyti, svarbiausi mūsų orga-
nizacijai, juos reiktų, kaip
galima, greičiau įvykdyti.

Sukruskim draugai, o ma-
tysime, kaip mūsų organiza-
cija trumpame laike dvigu-
bai užaugs.

Karolis Gudisaukas.

Kad XXII seimas S. L. A.
jau artinasi, rodosi, visi žino-
me; zinome teipgi, kad nuo
buvusio Chicagoje XXI sei-
mo S. L. A. nieko gero nenū-
veikėme. Visa laiką tylėjo
mūsų organizacijos viršinin-
kai, tylėjo kuopos ir pavieni
sanariai. Kasžin, ar tylėda-
mi, važiuosime ir į XXII sei-
mą be jokio prisirengimo, be
jokių gerų įnešimų, nukelia-
me kelias dienas pasiviešėsi-
me Clevelande, išrinksiame
naujus organizacijos virši-
ninkus, paskirsime vietą se-
kančiam seimui ir jau bus at-
likta krukis. Potam vėl
galėsime per išitus metus
girtis S. L. A. garbe. Lai-
skui bėgant, gal rasis kitas
socialistas draugas, kuris
parasys naują fejletoną, pa-
mėns kitą planetą, gal Jupi-
terį ar Saturną, tai mūsų S.
L. A. didvyriams medegos
polemikoms ir vėl užteks il-
gama laikui. Bet ar tokiose
aplinkybėse mūsų organiza-
cija ilgai galės palaikyti ge-
rą garbę? Jeigu mes, visi sa-
nariai S. L. A. snausime at-
sidavę malonei kelių ypatų,
kurios, vietoj ką nors gero
veikti organizacijai, veda be-
reikalo tuscias polemikas, tai

S. L. A., vietoj angli ir bujo-
ti, tuojaus nupuls, kaip ir
Maskolijos biurokratiška
viešpatystė. Tuli mūsų S.
L. A. draugai ištikro išrodo
biurokratai. Jeigu kuris
draugas ką nors ir parašo
reikaluose S. L. A., tai bio-
kratai, kaip Pillipas iš
Kanapių ir išlenda su tri-
katikiu. Tau nevalia apie
S. L. A. rašyti, tu tik kur-
mis, negali knisti jo dirvą.
Ex-sekretorius uždraudžia
kitiems rupintiesi organiza-
cijos labu. Kitas draugas
išlenda su taktika ir taktiš-
kai pradeda stačiai savo iš-
vadžiojimus: girdi, Senas
Krivaitis stenėjo, Giegnas
girgždėjo, o F. Bagočius nu-
sikvatojo ir tulžį sutaskė ir
tai da ne bile kokią tulžį, bet
studentišką. Jeigu mes ir sa-
vo locnų organą įsteigtume ir
tokias taktiškas pliovenes
mūsų didvyriai rašintų, tai
nėtik naudos neturėtume ką
dabar iš samdomojo organo
seimame. Juk ir dabartinis
organas atidarytas ir malo-
niai talpina visokius straips-
nius S. L. A. reikaluose.
Kurgi tie draugai su savo
geresniais raštais pasislėpę
Kaip dabar, apart polemikų,
ir vienas kito juokiniimų, ge-
resnio straipsnelio nematyti,
teip pat būtų ir organą įstei-
gius, o S. L. A. lėšų kur kas
daugiau prisieltų panešti.
Jeigu ant sanarių užkrautu-
me didesnę mokestį per ne-
valią po 50c., kaip drg. Joku-
bnyas 9 n.m. „Lietuvos“ pa-
turė, tai būtų dar blogiau.
Daugumas visai pametę S.
L. A. Mano nuomonė teip
išneša: kad dar šį metą apsi-
eitime be locno organo. Lai-
kykime samdomąjį organą ir
ant tolesnio laiko. Ta pati
„Lietuva“, arba kad ir kitas,
jeigu būtų galima gau-
ti sanariams S. L. A. pi-
giau: paveizdan, dabar, skai-
tydami „Lietuvą“, arba „Vie-
nybę“, mokame ant metų po
du doliarui, S. L. A. sanariai
kad galėtų gauti pigiau sam-
domąjį organą, žinoma, jei-
gu teip sutiktų laikraščio iš-
leistoja. Aš misliju, tokius
laikraščius gaunant pigiau,
sanarys skaitytų iš savo va-
lios, be prievartos. Laikui
bėgant, mūsų broliams labiau
apsiūvėtu, bus galima ir loc-
nas organas uždėti. Jeigu
S. L. A. sanariai teip būtų
jau susipratę visi kaip kad
L. Socialistų partijos drau-
gai, tai galėtume kad ir nuo
šios dienos organą dar didė-
sni įsteigti negu „Kova“; bet
dabar, įsteigus S. L. A. locnų
organą, tik kelios ypatos juo
galėtų pasikakinti. Žinoma,
per savo organą galėtų soci-
jalistams gerai atkepti, ypač
jeigu į jų rankas patektų or-
gano rėdymas. Jeigu jau
dabar ant socialistų žari-
joms spauda, tasyk tai jau
paminėtų socialistai, bet S.
L. A. iš to naudos ne būtų.

Iš dabartinės posmertinės,
kaip galima patirti, daug-
mas žmonių užgandėdyti
\$150, to užtenka palaidoji-
mui. Vietoj didinti posmer-
tinę, ar ne būtų geriau gy-
viems pašelpą parupinti? Si-
tas klausymas jau seniai mu-
sų organizacijos daugumos
sanarių judinamas. Argi ne
galima būtų koki nors būdu
S. L. A. prie posmertinės
įsteigti skyrių gyviems su-
mėms žmonių labiau prijaucia-
tikioms draugystėms, bei or-
ganizacijos, kurios suselpta
ne tik vienus mirusius. S.
L. A., įsteigęs skyrių pašel-
pos gyviems, be abejonės,
umai angto, labiau susti-
pretų, su viena posmertine,
kad ir iki tukstančių padid-
dysime, lietuvių ne pritrauk-
sime, ne suvienysime jų, za-
dedami numirus, nors ir auk-

so kalnus. Šitą dalyką sva-
tykite visi, broliai ir seserys
S. L. A. Kas link rinkimo
sekretoriaus ant dviejų metų,
kaip kad drg. V. Jokubynas
patarė, rodosi, kad vistiek ir
ant vieno metų centrališkas
sekretorius gali būti renka-
mas, kaip kad buvo iki šiol.
Jeigu sekretorius ves gerai
organizacijos reikalus vienus
metus, galės likti ir ant to-
liaus, kad ir iki 10 metų.
Žinoma, svarbiausiu dalyku
yra, kad kuopos rinktų tei-
singas, susipratusias ypats
delegatus. Susivaziavus su-
sitratusiems ir išmintingiems
tautiečiams seiman, toki vi-
sus S. L. A. reikalus patai-
kys gerai atlikti, ir viršinin-
kus išrinks, jeigu senieji, ar
tai sekretorius, ar koks ki-
tas, gerai savo užduoti atli-
ko, paliks senus ir ant kito
meto, jeigu senieji bus ne-
atsakanti, išrinks naujus.
Išmintingi, dori delegatai
seime nedarys vienpusiavi-
my, ne tvers partijų, jausis
visi lygiais draugais, ar tai
butų iš rytų atvažiavę, ar iš
vakarų. Neverta minėti pra-
ėjusių seimų; kas praėjo, te-
gul dingsta. Šį metų bus
naujas seimas. Linkėtina,
kad suvažiuotų nauji ir de-
legatai. Žinoma, šį metą kur
kas daugiau turėsime reika-
lų, nes da ir praėjusio seimo
reikalai užtvirti guli. Rei-
kės senieji iš naujo užvir-
mėti, o kiek atsiras naujų vi-
sokių reikalų. Dėlto, geru
tina's kuopos, pasistengkite
pirm laiko viską apsvarstyti
ir priartinus laikui, pasi-
sti seiman išmintingus, darbš-
čius pasiuntinius. Siųskime
delegatus daugiausia iš susi-
tratusių darbininkų. Ap-
sistime šį kartą poniškus
tautiečius, kurie kas metą tie-
pats į seimus važinodavo,
daugumas net savo lėšoms,
patį įsisulydavo ir keliau-
davo. Nukeliau toki pasi-
turinti delegatai daugiausia
veikdavo prie stiklio. Prie
stiklio ir viršininkus iš-
rinkdavo. Dėlto toki poniš-
ki draugai, tapę organizaci-
jos viršininkais, ne daug ir
naudos organizacijai padaro.
Gerai kad atlieka nekuriuos
svarbesnius reikalus, o kitais
nėsiurpina.

Broliai ir seserys. Jeigu
mums rupi labas S. L. A.,
kniskime visi jo dirvą, kas
tik prie jo priguli, ne prigu-
linčius stengkimės prisikal-
binti priguleti. Nepaisyki-
me barškėjimų ex-sekretorių,
nė jam paušį nusinešioju-
sių despotiškų šulų.

Vincas Černiauckas.

Iš Pittston, Pa.

Besitariant XXII seimui,
laikas pasirupint kuopų su-
sirinkimuose apie svarbius ir
naudingus įnešimus seiman
mūsų garbios organizacijos.
Man rodos, vienu iš nau-
dingiausių įnešimų, kuris gal
mūsų organizaciją sudrutinti,
yra padidininimas posmertinės
su pritaikytu mokesčiu, nes
dėl jos mūsų brolių daugiau-
sia laikosi S. L. A.

Padidinę posmertinę, arba
ir pritaikę pagalbą, atitruktu-
tume mūsų tautiečius nuo
svetimtautiškų organizacijų,
kaip tai slovoniskų ir lenkiš-
kų. Ten mūsų broliai da-
bar traukia pulkais nekal-
binti į susirinkimus prisira-
šyti prie organizacijų, kur
gali gauti didesnę posmertin-
nę ir pašelpą ligojė, ... o pa-
kalbinti prigulėt prie S. L.
A., atsako: o kam tas pa-
santro šimto numirusiam, o
sirgdamas, nieko negaliu gau-
ti. Negana ką mūsų broliai
priguli prie svetimų organi-
zacijų, bet dar mokytiesi
draugysčių reikalus vesti tu-
ri iš anų laikraščių, kuriuos
gauna kaip organą.

Taigi, broliai, buti gerai šį
dalyką apsvarstyti plačiai
ateinančiuose kuopų susirin-
kimuose ir mėginti išrast bu-
dą padidinimo posmertinės
arba pritaikymą pašelpos li-
goje. Tik daugumui kuopų
pareikalavus didesnės po-
smertinės, atstovai seime tu-
rės atkreipti atydą į kuopų
reikalavimus ir apsvarstyti šį
dalyką. -Buvo matyti iš pe-
reitų seimų, kad atstovai vi-
sai mažai į posmertinių rei-
kalus paiso dėlto, kad sei-
muose daugiausia buvo toki
atstovai, kuriems posmertinė
visai nereikalinga, kurie pri-
guli tik dėl garbės, ne labui
S. L. A. Tai kam aniems
svarstyt didesnių posmetinių
reikalus, jeigu ji jiems nere-
kalinga. -Kiti atstovai pri-
buva tikėdamiesi tapti iš-
rinktais viršininkais S. L. A.

Taigi, broliai, neturime
laukti susivaziavimo atsto-
vų, kad jie ką gero ir nau-
dingo organizacijai padary-
tų, bet mūsų pačių pareiga
nutart naudingus įnešimus
kuopų susirinkimuose ir pri-
sakyti savo atstovams, juos
siunčiantį į seimą, idant laiky-
tusi kuopos nutarimų ir tik
tada mes padarysime didesnę
naudą organizacijai.

Juozas Samuolis.

Rengiamos kolonijof reikaluose.

Daugumas lietuvių šneka
ir rašo apie koloniją, rengia-
mą Susivienijimo L. A. prie-
glaudai negalinčių dirbt.

Vieni laiko tą įvykdinamui,
kiti laiko tą daiktu neįvyk-
dinamui, išmislui.

Rimtai sakant, galima už-
tikrint, kad koloniją tikrai
Susivienijimas L. A., su pa-
gelba aukų, invikdys ir tai
bus vienas svarbiausių darbų
atliktas.

Tas užnamymas, kilęs 10
kuopoj S. L. A., ne naujas
išmislas, nes kitos tautos jau
nuo šimtmečių prieglaudos
namus turi, Susivienijimui,
priėmus tą užnamymą, pasi-
seks ir lietuviams Amerikoje
prieglaudos namų įrengti.

Varavoje namų prieglau-
dos seneliams yra nuo 1388m.,
ten telpa 140 ypatų, pri-
imami vyriškos ir moteriškos
ypatos. Ten Lenkijoje yra
nevien lenkų prieglaudos
namai, bet ir kitų tautų.
Lenkų tos institucijos čio-
kios: „Dom schronienia dla
starców“ (Przrynek 3).
„Przytulak dla żydów star-
ców i sierot“ (Wolska 18).
„Oddział dla starych sług i
robotników“ (Przrynek 4).
„Przytulak w Górze Kalwa-
ry dla 220 starców“. Šitam
name Varšavos gyventojai
užlaikomi dykai, iš kitur
turi mokėt 120 rublių per
metą (tik žydai pasenę dykai
priimami savuose Varšavos
pasenusiems prieglaudos nam-
muose; išėmus ne paminėtų
namų Labdaringosios Dr-stės,
norinti patilpti moka po 100
ir 400 rublių. Rd.).

Tokių prieglaudos namų
tik Varšavoje yra apie 18 se-
neliams, raišiem, našlaičiams
vaikams ir mergaitėms, gim-
dantioms moterims, paraliti-
kams ir tt. Visose viešpaty-
stėse didesniuose miestuose
yra toki namai. Varšavoje
yra namai, kur našlaičiai
vaikukai mokinasi visokių
amātų, yra visoki geradė-
jinių įtaisų (nors Varšavoj
užlaikymui labdaringų įtaisų
eina 3 mil. rublių kas metas,
ji negali but paveikslu, ten žy-
dai geriau už krikščionis ap-
rupinti. Rd.).

Taigi užnamymas koloni-
jos su prieglaudos namu yra
ne naujas išmislas. Teisybė,
naujas išrodo lietuviams
augusiems kaimuose, niekur
ne buvusiems, mažai ką skai-
čiusiems.

Kilus užmanymui, šis vie-
nyjimo seimui galutinai ji-
priėmus, girdisi tarpe žmo-
nių apie tą koloniją visokios
kalbos: vieni sako, kad tai
busianti S. L. A. vyresnysis
rezidencija, kiti vėl užtikri-
na, kad ten tilps visos Ame-
kos seni lietuviai ir koliekos
ir tt.

Kylant kalboms, reik pa-
sakyti, kad reikalai tos ko-
lonijos, kaip turėtų būti vis-
kas, dabar neapdirbti, reikė-
tų kad 22 seimas tam apdir-
bimui išrinktų komisiją; ap-
dirbęs visą planą, galėtų
pirkti ir koloniją; pirkimas
be plano gali suteikti ne-
smagumą.

P. Strimaitis pereitose
metuose rašė, kad tokios ko-
lonijos bus sunkus užlaiky-
mas; nurodė kaštus užlaiky-
mo prieglaudose namo Shuyl-
kyno paviete. Namas su ko-
lonija pavieto toli skiriasi
nuo tokio, kokį S. L. A. ren-
gia; i Shuylkino pavietinį
namą gabenama visoki žmo-
nės: vargšai, truputį paik-
lėje, vargšės gimdančios mo-
terys ir mergos, ten yra li-
gonbutis ligotiesiems ir tt. I na-
mą rengia S. L. A. negali-
ma tikėtis, kad visi, kurie
telpa i pavietinį ir čia patilp-
tų.

Pagal sąžinišką nuomonę
išsisiūri, kad galėtų ten tilp-
ti sanariai Susivienijimo L.
A. ir sanariai tų drangyčių,
kurios aukauja pinigų ren-
gimui tos kolonijos su na-
mu.

Reikia tikėti, kad priimti
ten seneliai arba raiši užsi-
pelnys pats sau duoną, ir to-
kiu būdu ne visiems ten
esantiems reiktų pridėti pra-
gyvenimui. Raiši pabrūkuso
negali dirbti su sveikaisiais:
nors jie mažesnius ir padirb-
tų, bet juos neprileidžia, to-
ki turi eiti per stubas, ir
melsti pašelpo, o tokių tu-
rime ir mes lietuviai. Toks
žmogus kolonijoje, nieko
neveikdams, juk iš nuobod-
mo negali sėdėti ir gulėti, jis,
dirbdamas po mažai, tik tą
ką gali, padarys sau duoną;
tas pats bus ir seneliai
ten esantieji. Matome atsi-
tikimus su jaunais vyrais,
kurios, susirgus, drangy-
stės, pagal daktaro paliep-
imą, gabena i farmas, ir ten
ištikro tuli pasveiksta. Phi-
ladelphijoje taip atsitiko.

Tokią koloniją brangesnė,
ar tai pigesnė, vertėtų pirkti
arti didesnių miestų ir gel-
kelių, tokiu būdu lengvesnis
pristatymas i miestą produk-
tų, ir gavimas reikalingų ko-
lonijai dalykų: priegtam
suprantama, kad kelianin-
kai kartais užsigeidžia tokią
tautiską koloniją, arba kas
joje yra pamatyti (apie tuos
nepriderėtų rūpintis. Rd.),
arba ligotus ar senus at-
lankyti, tai esant kolonijai
neper toli nuo miesto ar gel-
kelio, būtų be sunkenybės
jos atlankymas.

Komisija rinkta 21 seimo
apjieskojimui ir pirkimui
kolonijos, teisybė, surado
visokias, bet pirkti per an-
sti rodosi, nes pajėgos da-
menkos. Daleiskim, nupirks
koloniją su gyvuliais ir pa-
dariais užmokant viską iš
kalno, bet pinigų jau neliks.
Ar galima pradėti darbas be
pinigų? Negalima! Pini-
giska pajėga, kol išgyvės
kolonija, nors vienam metui
turi būti po ranka, o to ne-
būnant, juk iš pirmo niekas
neišlaū, ir pasisekimas gali
buti abejotinas.

Teisybė, pradžioje, ypač
prieš 21 seimą ir seimau, su
sirdingiu noru tulos drangy-
stės ir kuopos siuntė pini-
gus, bet po seimui vėl, tary-
tum, viską vėjalas nuputė ir
negirdėti per mielą arti me-
tolį beveik nieko. Prieš 21

seimą, kada centr. komitetas
šiek tiek klabinio per laikra-
stus, per drukuotus atsišau-
kimus, teisybė ir išklabinio
nors mažai, bet šiais metais,
tarpe 21 ir 22 seimo, tary-
tum apkurto, ne mato reika-
tų rengiamos kolonijos. Iš
po plunksnos centr. preziden-
to, rodosi, ne žodelis svie-
tan nepasirodė, vien ką cen-
trališkas sekretorius Atskai-
tose paklabina, tai ir viskas.

Dabar rengimą kolonijos
trūkdo, po teisybei, ne vien
tylėjimas centr. komiteto,
bet ir reikalai revoliucijos,
nors ji, didžiojoje Maskolij-
nos, rodosi, apytikus, o čia
agitacija da vis eina, ir žmo-
nės aukas revoliucijai duo-
da, apie koloniją, apie čio-
nykščius reikalus užmiršta.

Teisybė, išganymas tėvy-
nės visiems turi rūpėti, bet ir
čia gyvenančių lietuvių iš-
ganymas ar turi būti užmir-
tas? Nors tėvynėje kiek ir
palengvės gal kada, bet argi
daug iš čia skubinsis lietu-
vių i tėvynę? Gal maža dale-
lė!... Aut kiek duodasi
matyti ir girdėti, tai parke-
liavę, pasiviesę, skvernus
pasikėlę, gryžta vėl i Ameri-
ką, rugodami, kad bereikalo
i tėvynę keliau; liekasi nors
tuli, bet labai mažai. Taigi
greičiausias galima spėti, kad
nemažai mūsų pasiliks čia
naujoje tėvynėje, o pasilie-
kant čia, neužmirškim rūpi-
tis apie ateitį. Darbinin-
kai lietuviai sunkiai tai pa-
brikuose tai kasyklose dirb-
dami, sveiki šiadien, o rytoj
nežino kokia laimė patiks.

Išsina darban sveiki, daugu-
mą prisiėina likti be kojų
ar be rankų, ir dėkis tuomet
brolau, kur nori. Prie dar-
bo jau niekur netinki, prie
ko šauksiesi? Su pasenusiais
tas pats yra, nors čia giltinė
mažai kam pasenti duoda.

Taigi, prie tokių aplinky-
bių, pridera nepamiršti
mums apie rengimą ko-
lonijos, kuri bus vie-
ninteliu svarbiausiu darbu
mūsų naujai įkurtu užvedi-
mu.

XXII S. L. A. seimas gal
klausimą apie kolonijos
rengimą šimet nuodugnau
pasirūpintų išrišti, ir suplia-
nuoti?

Philadelphijos Lietuviškas
Laisvės Kluubas parengė li-
teriją kolonijos naudai, ti-
kietus kitur nesuntinėjus
parduoti, nes žino, kad kiti
miesteliai ir kaimeliai taip-
pat turi savo užmanymus ir
darbus.

Ant literijos leisis daik-
tai po mirusių lietuvių.

Sis mano raštėlis nereikia
prilygti prie tikrų rodų,
bet tik tai prie pasisnekėji-
mų: mes, per laikraščius pa-
sisiėkėdami, savo mislis pa-
rodydami, suteikiame vien-
kitiems progą išsiskirti, kas
galėtų mums būti reikalingu,
o iš daugumos pasisnekėji-
mų, vis gi negali visi būti
bergdžiai.

T. Astramskas.

"Tėvynė pavojuje."

(AIDAS TĖVYNĖJE SUSKAM-
BĖJUSIO BALSO).

Pirmieivybės kova su vi-
duramžių barbarybės lieka-
nomis, dabartinė kova Ma-
skolijos sienose, ypač gi Lie-
tuvų, apvaldė visų mūsų pro-
tus ir jausmus ir su neramu-
mu sekame, pagal laikraščių
pranešamas žinias, tos kovos
bėgi. Kiekvienas revoliuci-
jos laimėjimas pripildo mus,
toli nuo kovos lauko gyve-
načius, džiaugsmu ir dvasi-
nos pakilimu, kiekvienas
reakcijos siuntimas — russy-
be, pagiežos geismu ir...
bepajėgiu apmaudu. Ki-
taip ir negali būti. Gyven-

dami tėvynėje bemaže kiek-
vienas prityrėme gausių caro
„malonių“, da gausiau jojo
visogalingų tarnų žmonėms
dalinamų; ne vieną tos pa-
čios caro malonės privertė ir
iš tėvynės kraustyti, įsiekio-
tis kitos prieglaudos ir kitos
tėvynės svetimosios šalyse, bet
vistik savo dvasia, savo min-
timis gyvename Lietuvos gy-
venimu ir jaučiame kiekvie-
nų jos širdies plakimą, kiek-
vienų jos gyslelės tvinkėjimą.
Kuomet gyvenantieji tėvynę
broliai veda dabar
kovą už liuosybę, mes, jūr-
mis nuo jų atskirti ir nega-
lėdami aktyviaiškai toje kovi-
je dalyvauti, darome nors
tiek, kad, sulgy savo išsigalė-
jimū, remiame kovojančiuo-
sius medgiškai, ir tas rėmi-
mas patol nesiliaus, koliai
revoliucija neužgiedos pilnos
pergalės hymno.

Bet sukoncentravę ant re-
voliucijos visą savo atidą,
išleidžiame iš akių kitus, ne
mažiau mums svarbius reika-
lius. Svarbiausias gi jų, tai
mūsų besimokinančioji jau-
nuomenė. Nuo laiko revo-
liucijos užsidedimo, visos
aukos mokslieivių šelpimui
visai pasiliovė — taip pasi-
liovė, tartum tasai mūsų vi-
suomenės darbas, tris metai
atgal su tokiu uolumu ame-
rikiečių lietuvių pradėtas,
butų jau visai pabaigtas, tar-
tum dabar niekas kitas nesit-
lieka, kaip tik gerėtis savo-
toje dirvoje nuveiktais vai-
siais. Tuo tarpu gi taip tik
žagė įleista, nedaugiau,
įleista ji taip ir pasilieka, ir
berūdija, visumenei rankų
toliaus nepridedant, ji visai
surudys, dirvonas gi pasilik-
kaip ir nejudintas. Tokiu
būdu tik bereikalo būtų bu-
vę ir žagė kalti...

Ne, visumenei reiktų la-
biau atkreipti ant to savo
atidą ir pridėti darbo nepa-
likti nepabaigto. Reikia šelp-
ti revoliuciją, reikia stiprin-
ti kovojančius už politiską
lietuvių tautos išsiliuosavi-
mą, bet su ne menkesniu
stropumu rūpinkimės ir mu-
sų besimokinančiąja jauno-
mene. Visumenei priderėtų
aiškiai suprasti tą, kad jei
kuomet-nors, tai jau labiau
dabar reikalingos mums dvasi-
škos pajėgos, reikalingi
tautos veikėjai, kurie galin-
gų mokslo žiburiu rankose
vestų mūsų tautą šviesesnėn
ateitin ir drauge gintų josios
reikalus nuo ant jos gyvybės
ir ramos kulturiško plėtoj-
mą sprendžiančių nevidonių.
Teneužmiršta visumene ir ta,
kad dabartinę Lietuvos kovi-
voje už savo tiesas, besiu-
tančioji valdžios reakcija
prarijo, ir da vis rija, nema-
žai mūsų kiltiesniųjų žmonių,
ypač gi inteligentiškosios
jaunuomenės. Ak ne tik
vaikus, turėjome inteligēn-
cijos, o paskutinių metų
valdžios smarkiausiai da labiau
praretino elles šviesių tautos
darbininkų, tiek vargusių,
tiek alkusių tik dėlto, kad
pasiekė augstesniąją žinią ir
nešti ją skleistį tarp savo iš
visų pusių visokių slogulių
sloginamų brolių; kad skelb-
ti jiems tą amžinai seną, bet
vis naują evangeliją meilės,
liuosybės, lygybės; kad ro-
dyti jiems tiesųjį kelią išga-
nyman. Žuvo daug tokių
mūsų keliarodžių ir kariu-
ninkų, žiūrėkime, kad visai
be jų nepasiliktumėm. Pa-
vojus labai didelis tapti pa-
mestais šelstančiose gyven-
imo jūrose, kur kelią rodo
žibintuvais užgesę, o įgula
savo audrų apdaužytą laivą
paleidžia bangų malonei, ar-
ba paskui žaltvykšles gainio-
jasi. Sergėkime, kad tas
mūsų žibintuvais užgestų.

Lietuvos žmonės suvargę-
dėk mūsų barbarybės šeimy-
nos.

ninkavimui — taip suvargę,
kad net kitą syk šiek tiek
pasilaikančiųjų žemininkų
ukininkų retai-retas — kurs
bestengia patsai savo lėšomis
išleisti sunų augstesnin
mokslan, nežiurint savo
geriausio noro, o ką jau be-
sakyti apie menkesnius kai-
miečius — nuo skolų nebė-
išbrėdančių ukininko iki kai-
mo proletaro — samdiniuko, iš-
kurių juk visa Lietuva susi-
deda. Ak tiesa, turime ne-
maža turtingų dvarininkų,
bet... iš jų tik mažytė da-
lelė yra tikrais tėvynės sun-
mis, ją mylinčiais ir jai, taip
jos labui, savo dvasiškas ir
medgiškas spėkas aukau-
jančiais; nepalyginimai gi
didesnė jų dalis — tai para-
zitai, ką Lietuvos syvais min-
ta, bet nieku jai neatsilygina
ir nuo jų tėvynę tik didži-
nuoskaudą turi, bet ne pa-
guoda.

To viso pasekme yra tas,
kad dvasiškos mūsų pajėgos
džiova serga, mirdėja, nyk-
sta, — mūsų žibintuvai ge-
sta...

Ir štai įvairiomis stygomis
suskambo garsas Lietuvos pa-
dangėje:

„Tėvynė pavojuje!“

Teip. Tėvynė pavojuje,
dideliame pavojuje. Gelbė-
kime ją! Kur darbas nepa-
keliamas vienam, ten leng-
vas nuveikti keliems susita-
rus; kur sunkus keliems, ten
nieko nėra sunkaus suvieny-
toms visumenės spėkoms.
Telkimės darban tėvynės gel-
bėti, tėvynės dvasiškos pa-
jėgoms ugdyti. Reikalingi
mums ardytojai barbarybės
tvirtynių, griovėjų senosios
prispaidimo ir nelaisvės
tvarkos, tuo labiau reikalin-
gi mums statytojai naujų
pamatų, naujai brėžtančios
laisvės draugijai, reikalingi
tėvėjai naujo gyvenimo, so-
dintojai augstosios kultūros.

Šelpkime pirmuosius, ta-
čias, atkartojų, su ne men-
kesniu uolumu ugdykime
antruosius. Tai darbas ne
pavienų, bet tavo, visume-
nės, suvienytų pajėgų dar-
bas.

Nesenei „Lietuvos“ skilty-
se gerbiama mūsų tautietis,
Dr. Graičiūnas, kalbino vi-
sumenę neužmiršti mokslei-
vių ir siųsti jų šelpimui au-
kas įsikursiai Amerikoje
„Aušros“ draugijai. Su to-
kiu pat tikslu gyvuoja ir
Lietuvos draugija „Žiburė-
lis“. Matome tatau, kad yra
jau ir organizacijos, kurios
pasistatė sau tikslu parupin-
ti tėvynę šviesius darbinin-
kus, bet pasekmingumas jų
dviejų darbo remiasi tik ant
visumenės duosumo. Da-
bar visumenei pasilieka tik
suprasti reikalo svarbumą ir
gausiomis aukomis remti jų
jų draugijų žingsnius, idant
jiedvi rimtai galėtų savo pa-
siuntinybę pildyti.

Amerikos lietuviai! Tėvy-
nės balsas i jus pagelbos šau-
kia.

Dr. Titunas.

Redakcijos atsakymai.

ZAGARELIS. SPRING. Ta-
mista neva malšini vaidus
keliančius, o pats dorai ta-
už ką kitas išjuoki. Jeigu
pirmutiniame rašte dar buvo
galima žinoti prieš ką pro-
testuojama, tai šitame jau ir
to negalima žinoti. Patal-
pinti todėl negalima.

AZUNARIUS. Kareivių lai-
skai, žinoma, su svarbesnėmis
žinioms, tiktu kaip medega
(žinoma, jų kur kas nepa-
kaks) rašantiems istoriją pa-
skutinių žmonių sukilimų
Maskolijoje. Ar tokią istoriją
kas iš lietuvių rašo, nežino-
me. Laikraščiai jį netin-
ka, nes žinios per daug se-
nos.

ORAS, VANDUO, ŠVIESA IR ŠILUMA.

LEKCIJOS PROFESORIAUS BLOCHMAN'Ų.

stiklinę pripiltą kokio nors šalto skystimo —
ji tuojous aprasoja, taigi užsidedgia smul-
kutėms vandens dalelėms, kurios paskui var-
va lašų pavidale; tos vandens dalelės perėjo
ant stiklo iš oro, kuriame jos buvo garo pa-
vidale. Juo šiltesnis oras, juo daugiau ja-
me vandens garų, juo daugiau jis jų gali pa-
laikyti; todėl, užtekėjus saulei, pradėjus jai
kaityti, išnyksta rasa, ji išgaruoja, rasos la-
šai persikeičia i garą ir kyla i orą.

Kaip persitikrinti apie buvimą ore an-
glinės rugštis. Įpilkime i stiklą kalkių
vandens. Jis ant oro tuojous susidursčia,
o užkimstoj stiklinę buvo visai permatoma.
Kalkių vandenį sudursčia ne oxyge-
nas, ne azotas ir ne vandens garai, bet tą pa-
daro ketvirtasis, orą sudedantis, gasas —
anglinė rugštis. Filtruodami susidurssti-
mą, apturėsime vėl permatomą skystimą, o
ant filtro apguls kieta, balta medega — an-
glinė rugštis. Filtruodami susidurssti-
mą, apturėsime vėl permatomą skystimą, o
ant filtro apguls kieta, balta medega — an-
glinė rugštis. Filtruodami susidurssti-
mą, apturėsime vėl permatomą skystimą, o
ant filtro apguls kieta, balta medega — an-
glinė rugštis.

Anglinės rug-
štis ore yra ne-
daug: 10000 ap-
ėmio dalių oro
yra tik 3 ap-
ėmio dalys angli-
nės rugštis. Daugumas žan-
gių ore vandens
garų nepasto-
vūs, kadangi,
kaip jau pami-
nėjome, tas pa-
eina ir nuo oro
temperatūros.

1000 litrų, ar-
ba apie tiek jau kvortų, arba viename kubi-
škame metre (metras apie pusantro masto)
oro, buva vandens garų:

Prie temperatūros	36° C.	nedaugiau kaip	37,4 litro.
"	20° C.	"	21,3
"	10° C.	"	11,6
"	0° C.	"	6,1
"	-10° C.	"	2,9

Bet retai prieina iki tokių rubežių. Jei-
gi kubiškas metras oro, pasotyto vandens
garais, umai atšala nuo 20° C. iki 10° C., tai
21,3 — 11,6 = 9,7 litro vandens garų pavirs i
skystimą, persikeis i smulkius vandens lašus,
iš kokių susideda debesys ir ukai. Viduti-
niskai, apsiaučiančioje žemę atmosferoje, 10000
apėmio dalių buvą 84,9 apėmio dalys van-
dens garų.

Sudėkime gautus sudėtinius oro:	
Azoto.....	78,36 dalių (tame yra 0,63% gazo argono).
Oxygeno.....	20,79
Vandens garų.....	0,849
Anglinės rugštis.....	0,009
Iš viso.....	99,999

Truksta dar vienos tukstantinės dalies.

Kitos oro sudėtinių dalys: azotinė rugštis,
amijaks, ozonas, argonas ir helium.

Chemijai ir tas tukstantinis nuosimtis,
nepaminėtas augščiau, yra svarbus. Tas
tukstantinis nuosimtis susideda iš: azotinės
rugštis pasidariusios ore iš susijungimo azoto
su oxygenu prie elektriskų užsilodavimų,
laikę perkunijų; amijaks, produktas puvimo
azotinių organiskų medgų ir ypatiskos oxy-
geno veislės vadinamos ozonu. Pavidale ozono
oxygenas veikia dar smarkiau negu matėme
visuose, mūsų atliktuose, mėginimuose. Nors
ozono ore yra labai mažai, bet po jo įtekme
suaudina visas, galinčios sutersti orą jame
besinešiojančios organiskos medegos; jis už-
muša smulkius kunelius vadinamus mikro-
organizmais, iš kurių daugelis gimdo visokias
ligas; apie tuos mikroorganizmus pakalbėsi-
me vėliau. Tokiu būdu aišku, jog ozonas,
nors jo yra labai mažai, išvalo orą nuo vo-
dingų sveikatai jame besinešiojančių kune-
lių, koki, nors nematome jų liuosomis aki-
mis, bet visgi yra apsiaučiančioj mūsų žemę
atmosferoje. Žinoma, išvalymui oro nuo visų
vodingų medgų gyvenamuose rūimuose, kur
tokių medgų yra daugiau negu kur kitur,
ant gatvių didelių tirštai apgyventų miestų,
to mažo nuosimčio ozono neužtenka; ganta
mat, tvėrdama valytojus, nesirokuoja su
žmonių sutvertoms sanlygomis: ne ganta tai-
kosi prie žmonių, bet žmonės prie jos; jeigu
gi to nedaro, ji apie juos nesirupina, jie dėl
to nesitaikymo turi nukęsti. Ozono atmo-
sferoje niekada nebuva daugiau kaip kelios
milijoninės dalys.

Azotinė rugštis, amijaks ir ozonas tve-
ria, drauge, tą vieną tukstantinę dalį, kurios
truko mums, sudėjus oro sudėtinius. Sudė-
kime dabar viską kruvon: azotinė rugštis,
amijaks, ozonas 0,001%; prie to pridėkime
pirmą gautą nuosimčių sumą 99,999%. Ap-
turime 100%, taigi visus oro sudėtinius.

Iki paskutinių laikų tą skaitlinę i mok-
slinčiai laikė neužginama. Bet pabaigoj pa-
skutinio dešimtmečio pereito amžiaus, mok-
slinčius Ramsay surado ore naują gazinį ele-
mentą, kurį praminė argonu. Jis ankštai su-
sijungęs su azotu.

Jeigu sumaisius orą su atsakančiu dau-
gumu oxygeno, perleisti per tą sumaisymą
elektriskas kibirkštis, tai azotas ir oxygenas
palengva chemiškai susijungia, o argonas
veriantis 0,63 apėmio nuosimčių, iš paimto
mėginimas oro pasilijosuoja. Iki šiol ži-
nomos tik fiziskos ypatybės argono, chemi-
škos jo ypatybės dar nežinomos.

Kitas elementas, helium, kurį 1868 me-
nuose patėmijo pirmiausiai ant saulės, nese-
niai tapo surastas ir ant žemės; labai mažas
jo nuosimtis yra tuluose akmenyse ir gazuose

tuų mineraliskų šaltinių, iš kur jis gali
tekėti ir i orą, žinoma, gali i orą patekti
labai mažai.

Bet ir tuom dar neįsisemia viskas, iš ko
susideda mūsų žemės oras; jame yra dar ir
kas daugiau, ko iki šiol nepaminėjome. Pa-
leide saulės spindulį, geriausiai i pustam-
kambarį, per siaurą plyšį, tame spindulį
pamatysime dangybę taip vadinamą saulini-
dukli; dalelės jų greitai kruta, kol nen-
puola kur nors ir tveria taip vadinamas pa-
prastas kambarių dulkes. Tos dalelės, tir-
nėjant jas per mikroskopą, pasirodo smulku-
tėmis dalelėmis vilnų, audimų, odos, geležies
medžio, smulkutėmis mineraliskų kunų da-
lelėmis ir tt. Kur dingsta nusitrynusių žemę
verčių padų dalelės? Kur dingsta nusitry-
nusių drabužių dalelės? Didelė dalis to vi-
sko patenka oran ir tveria saulines dulkes.
Prie to prisideda dar daugybė labai smulkių
organizmų, panašių mieliniams grybeliams,
kurių ilgis siekia vos vieną šimtinę dalį mi-
limetro, bet jie visgi yra dar milžinai, suly-
ginus juos su kitais mikroorganizmais bakte-
rijoms, tarp kurių yra daug gimdančių pa-
vojingiausias limpančias ligas.

Oro didumas. Pastovusis oro sudėjimas.

Iš pirmo pažvilgio, oro jūrės, apsia-
učiančios žemės kamuoli, persistato neturin-
čioms rubežių; bet, ištikro, ne taip yra: jos
turi rubežių, storis jų oro jurių augstin sie-
kia apie 10 lietuviskių mylių, taigi maždaug
10-tą dalį didžiausių vandeninių jurių gi-
lumų, nors, žinoma, vandens jūrose yra
daug mažiau.

Visa masą apsiaučiančios žemę atmo-
sferos turi apie 10 milijonų kubiškų mylių.
Tokioj milžiniškoj masoj vandens garai,
nors jų ir nedidelis nuosimtis, turi labai
svarbią prasmę. Sutirštinti vėjų ir per at-
ausimą pavirtę i vandenį, jie padaro lytus,
ledus, sniegą, šarmą, rasą, taigi visokių pa-
vidalo atmosferinius nupuilimus; nupuil-
sius visokiame pavidale iš oro ant žemės
vandens garus papildo garai klijanti nuo
ėsančių ant žemės vandeninių: jurių, ežerų,
upių ir t. t.

Bet kokių būdu pasipildo pasimazinimas
kitokių oro sudėtinių? Mes jau žinome, jog
oxygenas susinaudoja degant visokiems ku-
nams ir prie kitokių chemiskų procesų, taip-
gi kvėpuojant žmonėms ir visiems gyvunams.
Vienok oro sudėjimas nuo amžių vis tas pats,
jis nepersikeičia: šiauriniuose ir pietiniuose
žemės kraštuose, ties jūromis ir ties sausū-
miais, ties kalnais ir slėniais visur jis susi-
deda iš tų pačių sudėtinių ir tokioj jau pro-
porcijoj. Oras, surastas užkimstuose indu-
se triobose vulkaniskų pelenų užbertų mie-
stų Herculanium ir Pompeos, susidėjo iš to-
kių jau sudėtinių kaip ir šios dienos oras,
nors miestai tie vulkaniskų pelenų užberti
18 šimtmečių atgal, taigi oras tuose induose
užkimstas išbuvo suvirsum 1800 metų (He-
culanium, Pompea ir Stabia vulkano užber-
ti 75 m. po Chr.). Nuolatinių papildymų
sunaudoto oxygeno, kaip toliau pamatysime,
atlieka organiskās sviatas, taigi gyvunai ir
augmenys.

Vanduo.

Persikeitimas vandens pavidalo.

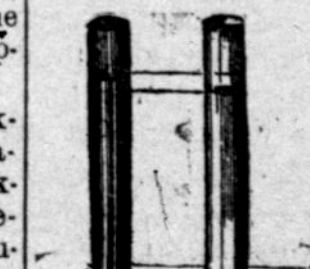
Įzangoj mes paėmėme vandenį parody-
mui ypatisbių trejopos kunų formos, taigi
kietos, skystos ir gazinės.

Žinote jau, kad visi esanti ant žemės ku-
nai, sildant juos, skeičiasi, o nuo šaldio susi-
traukia nors ir ne visi lygiai. Bet šildymas
ir šaldymas kunuose gali pagimdyti die-
lą ir kitokių persikeitimų.

Ledas, uždegantis žiemos laikė jurių,
žinoma, pakraščiuose, ežerų, upių ir kitokių
vandenių paviršių, pasididinus šaltiams,
trūksta. Pasididinus šilumai, ledas, kaip ir
visi kieti kunai, vėl pradeda skėstiesi, bet
mes to negalime patėmyti, kadangi tasyk le-
das tirpsta, iš kieto persikeičia i skystimą.
Visa šiluma, suteikiama tirpstančiam ledui
kaip pražuva, susinaudoja perkeitimui kie-
to vandens pavidalo i skystą, taigi i vandenį.
Ledo dalelės nekrutantis, kaip ir visų kietų
kunų. Sukrutinimui tų nematomų, mažy-
čių ledo dalelių, reikia sunaudoti atsakančią
pajėgą; tokia pajėga šitame atsitikime ir
yra šiluma. Tik sutirpus ledui, toje pajė-
ga, taigi šiluma, susinaudoja kam kitam —
pakelia temperatūrą iš ledo pasidariusio
vandens.

Gerai prisizūrėjus, tēmijant tirpimą le-
do, galima patėmyti gana įstabų apsirei-
škimą. Vanduo, pasidares iš sutirpusio ledo
užima mažesni rūimą negu ledas, apie ką
nesunku persitikrinti iš mėginimo.
Jeigu gi vėl atsaldysime vandenį ir jį paver-
sime i kietą pavidalą, taigi i ledą, tai iš van-
dens pasidares ledas nerak pakaktinai rūimo
ir perplės indą. Pajė-
ga, prie to išsivysčiusi,
nepergalima. Geležinės
bombos trūksta kaip
mulinis burbulas.

Tokias ypatisbes besi-
skėtimo persikeičiant iš
skysto i kietą pavidalą
ir besitraukimo perlei-
nant iš kieto i skystą
gamtą turi tik du ku-
nai — vanduo ir bismu-
tas. Bizmutas tik to-
dėl neranda technikoj pritaikymo, kad ausi-
nant jį, jis skaldo ir plėso tarpinimo kvar-
mas. Sutirpintais su švinu, cinu ir kitais
metalais jis duoda tinkantį technikoj sumai-
šymą, kuris jau neplėšo kvarmų; sumaišymai
tie, ataūsyti, atsizymi dideliu kietumu, o
kartais tirpsta prie taip žemos temperatūros,
(Toliaus bus.)

ORISSON SVETT-MARDEN Gyvenimo Mokykla.

Lietuvių kalbon išvertė K. Žegota.

Caesar'is, už neperskaitymą gautos žinios, kada šio senatą, užmokėjo gyvas. „Gaišinimas traukia paskui save pasingas pasekmes.“ Pulkininkas Rahl'is, Fren-tono vadas, lošė kortomis, kada pasiuntinys atnešė žinią, jog Washington'as perėjo upę Delavare. Rahl'is įdėjo laisvą į kėseną neperskaitęs, kol nepabaigė lošti; kol su-rinko savo žmones, laiko beliko tik numirti, todėl jo kar-eivai tapo paimti nelaisvėn. Tik porą minučių nutraukė, o neteko garbės ir gyvasties.

Pasivėdimas yra pasekmė dviejų, labai prastų da-lykų: punktualitumo ir tikrumo. Būna kritiškos va-landos gyvenime kiekvieno dargi darbščiausio žmogaus, tų syk, kada išmintis svyruoja, ar silpnyn einantieji ner-vai pataria pasiduoti: tų syk galima nieko netekti.

Generolas Putnam'as kėlė drauge su sunum Danie-lium rytų Connecticut'e, kada juos pasiekė žinia apie mus' ties Lexington'u. „Nepraleido laiko veltui — sako Danielius — bet paliepė man išrinkti arklius ir pora dienų paskui ateiti į kareiviją. Davė žinią milicijai ir pa-liepes jai eiti paskui, važiuo visą naktį ir pribuvo į Cam-bridge ant rytojaus prieš saulėtekį, turėdamas ant savęs tuos pačius melynus marškinus, kuriuose pasiekė jį žinia apie mus'“.

„Tuojaus, pakvietimą gavęs.“ — rašė gubernatorius Andrew'as iš Massachusetts'o prezidentui Lincoln'ui, gegu-žės 3 d. 1861 m. — „pradėjome kovą.“ Gavė telegramą nuo viršininkų iš Washington'o pamedėly, balandžio 15 d., 9 val. ateinančio nedėdienio pasakė: „Visi iš Massa-chusetts'o pareikalioti pulkai yra jau Washington'e arba Monroe's stiprovietėje, arba skubina Capitol'ui pagelbon.“

Vienintelis klausimas, kurį galiu gildinti — sako Ruskin'as — yra, kas veikti; o kuomet tas klausimas iš-štas, klausiu toliau: kas paskui daryti? Visa jaunybė — sako — yra tvėrimas, statymas ir dailinimas. Tame da-lyke nėra nė vienos valandos, kuri nenešiotų savyje ateit-ies pradžia; nė vienos valandos, kuri kartą veltui praė-jusi, nepaimitų kartu su savim apimto darbo, kurio nega-lima jau atlikti, nes pavėlytas, kujo kirtis krinta jau ant išaušusios geležies.

Napoleon'as labiausia tėjimo tas svarbiausias „pato-gias valandas“, kurios atsitinka kiekvienam mūsų: iš-naudoti jas, tai reiškia laimėti kovą; netekti jų bema-stant: reiškia pralaimėti. Pasakė, kad sumušė austrus dėlto, buk tie nežinojo penkių minučių laiko svarbumo. Pasakoja dargi, kad tarp nieko nereikšiančių, ant pirmos pažiuos, dalykų, kurie susidėjo į pralaimėjimą ties Wa-terloo, keletos minučių praleidimas per jį ir Grouchy, ta-rytą sulaukę svarbią rolę. Bluecheris atėjo laiku, o Grou-chy pasivėlino — tas pagimdė Napoleon'o ištremimą ant Sv. Helenos salos.

„Teisingai yra — sako Sidney Smith'as — kad pa-darytum šiam pasauliui ką nors verto mūsų darbo, turim nestovėti drebėdami ant krašto ir mąstyti apie žiemą ir pa-vojų, bet pasukti ir prasimušti pirmyn ant kiek išsiga-lime. Niekis amžinai tyrinėti „teip ir teip butų“ koki nors užsiėmimą. Gerai tas buvo prieš tvaną, kad žmogus galėjo tartis su savo draugais kas bus daryti po 150 metų, o paskui gyventi ir žiūrėti į savo darbų vaisius per šėsis arba septynis šimtmečius; bet dabar žmogus laukia, ne-tiki, svyruoja ir klausiasi savo draugų ir dėdžių, ir pus-brolių ir savo ypatingų draugų, kol staiga nepatirs, kad turi jau 65 metus, kad praleido tiek laiko, jog jam jo ne-beliko patarimų išvykdyti.“

Afrikos draugija Londone turėjo išsiųsti pasiuntinį Ledyard'ą į Afriką; paklausė jo tą syk, kada bus prisir-tingęs kelionėn:

— Rytoj rytą — atsakė.

Paklausta kartą Jono Jerviso, vėliau St. Vincento grafo, kada galės eiti ant savo laivo, o jis atsakė:

— Tuojaus.

Colino Campbello, Indijos kareivių vado paklausta, kada galėtų išeiti:

— Rytoj — atsakė nemastydamas.

Kiekviena praleista valanda duoda progą įlysti nelaimėi — pasakė Napoleon'as.

Energija eikvojama rytojaus dienai, atidedant šian-dieninį darbą, tankiai padaro savo. Kur kas sunkiau, o teip-pat ir nemaloniau yra daryti tas, kas liko vėlesniam laikui atidėti! Ką savo laike butumėme padarę noriai dargi su pagimimu, pasidaro baudžiava, kada lieka at-i-dėti iš dienos į dieną, iš savaitės į savaitę. Ant laisvų niekadoms negalime teip lengvai atsakyti, kad tuojaus juos gavė. Daugelis didžiųjų firmų priėmė už įstatymą, kad laisvą atsakymą per naktį nelauktų. Darbo atlikimo greitumas atima mūsų užsiėmimui didesnę jo sunkenybę dalį. Atidėsinėti, tai reiškia nesaugoti, o rengties iš dar-bų ateityje, tai reiškia nieko nedirbti. Išpildymas tokio darbo yra panašus į sėjimą; jeigu nepadaryta savo laiku, neduos grūdų. Amžina vasara nebus užtektinai ilga, kad galėtų nunokti atidėsinėto javo grūdus. Jeigu kokia nors planeta ar žvaigždė užsilaikytų ant vienos sekundos, galėtų visą pasaulį suardyti.

Nėra valandos panašios valandai dabartiniai — sako Marija Edgeworth — dargi daugias, vienintelė va-landa energijai ir pajėgoms yra dabartinė valanda. Žmogus, kuris nenori išpildyti savo nutarimų, kol jie dar nepaseno, negali turėti jokios vilties dėl jų ateityje. Išbarstys, prapuls svieto sukuryje ar pasakės nevisuomenę. Cobbet'as tardavo, kad už savo pasivėdimą dėka-voja tam, jog visada „yra prisirengęs“ daugiau kaip vi-šioms kitiems dalykams kartu paimtiems.

„Tai ypatingai dėkavoju staigų kilmą armijoje.“ — sako Cobbet'as. „Jeigu turėjau būti 10 valanda, būda-vau gatavas 9 val., niekas niekuomet nelaukė manęs nė vienos minutės.“

— Kokiū būdu — klausė kas-zin kas Sir'ą Walter'ą Raleigh'ą — gali daryti tiek daug ir teip trumpame laike.

— Kada turiu ką veikti, einu ir dirbu — atsakėdavo.

Žmogus, kuris dirba skubiai, dargi jeigu jam atsi-tyks paklįsti, pasieks tikslo, kuomet atidėsinėdamas, pra-typos, nors turėtų geriausią supratimą apie dalykus.

Kada klausia vieno francužo veikėjo, kaip jis gali prėpti tiek daug veiklų ir tuo pačiu laiku vesti visuo-menės reikalus, atsakė: „atlieku tą vien neatidėdamas ligi rytojaus, ką galiu padaryti šiandien.“ Pasakoja apie vieną politiką, kuriam nesivėdė, nes jo papročiu buvo at-šagintai veikti; jis buvo numylėjęs sakini: „niekadoms ne-baigti šiandien tą, kas gali būti ligi rytojaus atidėta.“ Kiek gi žmonių atitolino savo tikslą, kurį pasiekti turėjo, leidžiami draugams ir giminėms atitraukti nuo jo, duo-

dami jiems trukdyti laiką. Amos Lawrence'as žodžiai bu-vo: „Darbas svarbesnis už draugus.“

„Rytoj sakai? — tarė Cotton'as — Eik po... nenoriu apie tą girdėti. Rytoj! Tur but tai apgavėjas, kuris stato savo nieko prieš keno ką nors; kas ima tavo pinigų ir moka tau už juos linkėjimus, viltimis, šulijimais, t. y. popieroma, turinčioms vertę tik pas idijotus. Rytoj! tai sakiny su visuose neužrašytuose laiko rejestruose esąs, gal šumagalvių kalendoriuose. Stiprumas išsižadėti to žodžio irgi neina kartu su tais, kurie jį prisavinio. Yr tai sva-jojimų kudykis, — klaida yr jo tėvu; ir jis nukaltas iš tos pačios medžiagos, ką ir sapnai, o turi tokį pamatą kaip fantastiški nakties apsirėškimai.“

O kiek nenusiėsusių pakelių prie savo tiklo galėtų pasakyti: „Praleidau visą gyvenimą norėdamas pavyti rytoj, perstikrinęs, kad rytojais tur dël manęs didelius turtus ar ką panašaus savo ištekliu.“

Rytoj — tai velnio kilpos. Visa istorija yra apseta jo aukomis, nenunokusių planų likučiais ir neįpildytų uitarimų. Yra numylėta tinginio ir silpnumo prieglauda. „Plak kuju, kol geležis karšta“ ir „rink sieną, pa-kol saulė šviečia“, tai aukso tiesos. Daugelis iš mūsų reikalauja pastumos, kad imtųsi prie darbo.

Mazai žmonių pažįsta valandą, kurią tinginys pradeda mummyse užsigyventi. Kaikuriuos užpuola jis po pietų, kitus po antrų pusryčių, kitus, galop, 7 valandą vakare. Kiekvieno žmogaus gyvenime yra viena kryžiauna va-landa laike dienos, kuri turėtų būti išnaudota vieton pra-leista, jeigu diena tur būti išgelbėta. Pas daugelį an-kstyba rytinė valanda darosi pamatu viedieniško pasive-dimo darbe. Danielius Webster'is paprastinai atrasyda-vo nuo 20 ligi 30 laisvų prieš pusryčius.

Kas ten perdaug kalbėjo apie vikrumą ir narsumą Mayenne'o prie Henrik'o. „Turi tiesą“ — tarė Hen-rik'as — „jis yra didelis vadu, bet aš visada 5 valan-doms jį pralenkiu.“ Henrik'as keldavo 4-tą val. ryto, o Mayenne'as tik apie 10-tą. Tas buvo visu skirtumu tarp jų. Stiprumo stoka darosi liga, o nutęsimas yra jos pra-našas. Yra vienas tik žinomas vaistas dėl nestiprumo aukų, o tuo yra skubūs nutarimai. Kitaip liga darosi baisi. Kas svyruoja — prapuola.

Vienas garsus rašytojas pasakė, kad lova yra ryšiu paradoksu. Einam į ją su pasibaigėjimu, nors aplei-dziam su galiesčiu, bet kiekvieną rytą stengiamės, kad likti joje ilgiaus. O daugelis garsų žmonių anksti kėlė. Petras Didysis kėlė visada su aušra: „Noriu — sakydavo — padaryti savo gyvenimą teip ilgą, kaip galima, o dėlto miegu kaip galima mažiau.“

Alfredas Didysis kėlė prieš saulėtekį. Laikė an-kstybų valandų Columbus tyrinėjo kelionę į Ameriką, o Napoleon'as dėsė didžiausias kompanijas. Kopernik'as kėlė anksti, kaip paprastai visi garsūs astronomai senų ir naujų gadynių. Bryant'as kėlė 5-toj, Bancroft'as su sau-lėtekium, o kuone visi geresni autoriai kėlė ankstybu rytu. Henrik'as VIII pusryčiauo 7 valandą, o pietus valgė 10-tą. Jokubas Astor ir Cornelius Vanderbilt'as buvo pa-pratę kelti tą pačią valandą kiekvieną rytą, grįžti namo nutartą valandą, dargi kada turėjo pas save svečius.

Walteris Scott'as buvo labai punktualus. Tas ir buvo jo tvėrybės paslaptys. Padarė sau iš to tiesą atsa-kinėti ant laisvų tą pačią dieną, kada juos gavo. Kėlė 5-tą val., lig pusryčių jau „nusuko sprandą“ vienam dienos darbu, kaip paprastai kalbėdavo. Rašydamas į vieną jauną žmogų, kuris įgavo vietą ir klausė jo patarimų, sa-ko: „Bijokis, kad tavo laikas nebutų pripildytas ligi kra-štų užsiėmimu. Turini mintyti tą, ką merginos vadina laiko praleidimu, ar nutęsimu. Dirbk tuojaus, kas yra dar-bui, o pasilek padaręs savo užduotį — niekadoms prieš tą.“

Negalima niekadoms tvirtai pasakyti apie ankstybo kė-limos svarbą. Vėlus kėlimas yra vienu iš pirmutinių ženklų išgamos. Aštuonių valandų miego užtenka kiek-vienam žmogui. Labai tankiai jau užtenka septynių va-landų. Po aštuonių valandų, praleistų lovoj, jeigu žmo-gus yra darbštus, tai jo priederme yra atsikelti, apsirė-dyti greit ir eiti į darbą.

„Dėmus atsitikimas nusidavė su vienu mūsų drangu“ — sako Hamilton'as. „Dievas, pašaukęs juos prie gy-vybės, paliepė jiems ką nors padaryti ir pasakyti jiems tam tikslui laiką teip apribėjus, kad jeigu butų pra-dėję atsakančiame laike ir dirbė kaip reikiant, jų laikas ir darbas būtų pasibaigęs kartu. Bet prieš keletą metų dyvina atsitiko jiems nelaimė. Trupinis paskirto jiems laiko prapuolė. Nemoka pasakyti, kas su jais atsitiko, bet persitikrinę, kad išsprudo jiems iš gyvenimo, nes, kaip dvi linij vieno mato, padėtos išilgai vieno prie ki-tos, viena nę ant plauko netrumpesnė už kitą, jų darbas ir laikas ėjo kartu — bet darbas visuomet 10 minučių ei-na pirmiau už laiką. Nėra jė neakuratiškais. Nieka-ds nesiekubina. Jų laisvą būna įmesti į skrynute mi-nuta vėliau po išuštėjimo. Pribuna į uostą, kad matytų išplaukiantį garlaivį, pribuna į geležinkelio stotį, kada duris uždaro. Nė vieno pasiryžimo nesuardo, neapleidžia savo užsiėmimo, bet sistematiškai imasi už jo pervaiz iš priežasties to nelaimingo skirtumo tarp laiko ir darbo.“

Kazin kas pasakė, kad „pasiskubinimas yra užkrėsti-nu įkvėpimu.“ Ar jis yra įkvėpimu, ar įgauta silpnyste, yra jis visgi viena praktiškų civilizacijos ypatybių. Yra gyvenime kas-zin tokio švento, kaip susijun-gimas moteriškos su vyru, o tai pasiryžimas lig laiko. Žmogus, kuris neištesėjo savo pasiryžimo, išskyrus, žino-ma, svarbias priežastis, yra melagis, ir žmonės jį tokiu skaito.

D-ras Ficht'as sakė, kad: „žmogus, kuris pasivėlino ateiti sutartam laikui, niekuomet kitų nebus gerbiamas ir savo samanyuose neturės pasisekimo.“ — „Jeigu kas neatkreipia atidžios į kitų žmonių laiką — sako Horatius Toliau bus.“

Sonetas.

Nors stausit, nors kausite, vėjai aplinkti,
Nors pusit man priešais, kelionę stabdysit,
Nors krius, perkunus ant kelio barstysit,
Netbodamas eisiu aš užduoties linkit!

Nors, priešgijos, mane suėst išsiosit,
Kad jusų purvyną parodau šviesybėj,
Netboju ant jusų ir lieku tiesybėj,
Kol sprandų, niekybėj, visi nenustosit!

Audrą juk ne amžina: greitai praeina:
Ramumui užkovus, vėl giedra ateina:
Vėl saulė mums šviesi ir linksminai stoja.

Ir niekšai sau galą panašų sulaukia:
Kad uždangą mėslo teisybė nutraukia,
Jie, svieto gerovei, buvimo nustoja.

Jonas Viskoksa.

Tautiškos Polikos Kny-gynėlis.

Policijos viešpatavimas.

Neteisingai prisivėlavę val-džia ir bijodami, kad ta val-džia nepereitų į žmonių ran-kas, Maskolijos činovninkai išleido daugybę įstatymų, kurie užkerta kelią žmonių apsišvietimui ir susipratimui.

Pirmiausių valdžios rupe-sėiu buvo paimti į savo ran-kas jaunomenės auginimą ir žmonių apšvietimą. Val-džia prisavinio sau tiesą bu-ti vieninteliu žmonių vado-vu ir mokinioju, o kitiems, po didele bausme, uždraudė kištis į reikalus žmonių apšvietimo. Žmonių apšvie-timas ir mokymas tapo pave-stas Ministerijai apšvietimo ir pravoslavijos apaštališkam sostui, arba t. y. Švenčiausiam Sinodui.

Pagal valią vadovų, paskli-do po kaimus ir po miestus visokios mokyklos, svetioskos ir cerkvinės, pasklido tam tikri valdžios mokiniojai ir popai, djaikai, minyškos, per-sigėrė masolystės kareiviai, žandarai, policistai, činov-ninkai. Į pagelbą jiems yra paleisti tam tikri laikraščiai, knygos, paveikslai, įtaisyti vakariniai skaitymai, arbat-namiai, vaidinimai, kame gar-biuami yra carai, stačiatikių bažnyčios šventieji, o niek-iami kiti tikėjimai, kitos tautos....

PERSEKIOJIMAS LAI-SVES SPAUDOS.

Prie svarbiausių apšvieti-mo įrankių šioj gadynėj pri-guli spauda, todėl spaus-tvės ir visi spaudinamieji ra-štai tapo pavesti konuo-astriausiam užžiurėjimui tam tikrų valdžios činovninkų, vadinamų cenzorių, be kurių daleidimo nė viena knyga, nė viens laikraštėlis negalėtų patekti į žmonių rankas. Nė viens spausdini-ninkas negali spausdinti ra-štų neperžiūrėtų cenzūros, nė viens knyginkas, nė šėip žmogus, negali be bai-mės pas save laikyti tokių raštų. Jeigu koki laikra-ščiai arba knygos išeina atvi-rai be prižiurėjimo cenzūros, tai galima numanyti, kad tie raštai yra arba valdžios arba jos tarnų išleidžiami. Užru-bežs laikraščiai ir knygos yra Maskolijoje uždrausti ir be peržiurėjimo cenzūros ne-gali patekti į žmonių rankas. Jeigu koks mokslas užru-bežs raštų valdžiai nepatinka, tuomet toki raštai būna gra-zinami atgal.

Valdžios neperžiūrėti (ne-cenzuruoti) raštai vadinasi „uždraustais“ ir yra labai persekiojami, kad net reikia stebėtis iš valdžios bailumo. Instrukcijose žemiskų virši-ninkams Lenkų Karalystėj yra nurodyta, kaip reikia apsieiti policijai su uždrau-stais raštais. Iš tų nurody-tų matyt, kad uždrau-sti raštai yra teip jau persekiojami, kaip saudyklės, kul-kos, parakas, t. y. i-tuos uždraustus raštus val-džia žiuri, kaip į baises gin-klus, kurių vartojimas gali padaryti didelę pragaistį val-džiai. Anot tų instrukcijų policijai, pajutus ką negero pas žmones ir norėdama da-ryti reviziją, paprastai turi duoti žinią pavieto viršinin-kui ir tik jam leidus, gali da-ryti pas žmones reviziją. Bet jeigu policija užnostų kur ginklus arba uždraustus ra-štus, tuomet nereikia jai laukti leidimo pavieto virši-ninko, bet reikia kuogrei-čiausiai užpulti ant žmonių ir atimti nuo jų uždraustus daiktus. „Surašė įstatymų apie persėjimą ir sutrukdy-mą piktadarysčių“ uždrau-

stus raštus ir paveikslus val-džia vadina „užgauran-an-čiais kitų garbė“ (paskvil) ir tų raštų jį teip-bijo, kaip ugnies. „Kas ras, sako, tokį-raštą (paskvilį), arba paveikslą, su užgavi-mais kitų garbės, arba su ko-liojimais, tas privalo, nie-kam jų neparodęs ir neper-skaitęs prieš kitus, sunaikinti juos, ar-ba perduoti policijai. Jeigu policija nerastų kaltininko, tuomet kaltininkas būna ap-tieklbtas kaipo niekšas, o pa-škvilis būna viešai su-degintas ranko-mis budelio (109).

Taigi valdžia jau pirm lai-ko persėgzi, kad tas, ką ras paskvilį ne tik neskaitytų jo kitiems, bet nę nerodytų jo niekam ir arba pats su-degintų jį, arba atiduotų policijai, policija paskui pasistengian-ti surasti kaltininką, o nesu-radus, apšaukianti jį niekšų, o paskvilį atiduosianti bude-liui viešai sudeginti. Mat valdžia lietuviams, kaip yra žinoma, visai buvo uždrau-dus spaudą, ir tas uždrau-dimas tęsėsi ištisus 40 me-tų (1864—1904). Teip jau pasielgė valdžia ir su ukrai-niečiais, kurie vos pernai įgi-jo savo spandą.

PERSEKIOJIMAS LAI-SVES DRAUGIJU IR SUSIRINKIMU, LAI-SVES ŽODŽIO IR SA-ZINES.

Nors valdžia ir platina sa-vo mokslą ir persekioja už-draustus raštus visgi atseiran-da žmonės, kurie įgyja tei-singą supratimą apie savo reikalus. Šioj gadynėj gy-venimo reikalai privėčia žmogų vis tankiau ir tankiau lankytis po mažus ir po dides-nius miestus, važinėti gele-žinkeliais, turėti reikalus su visokiais žmonėmis ne tik iš savo krašto, bet ir iš užrube-žės, tenka daug patirti, gir-dėti ir matyti, teip kad ir be pamokiuomo uždraustų ra-štų galima atakti ir suprasti, kaip elgiasi valdžia su žmo-nėmis, kokias tiesas yra ji prisavinus ir koki mokslą nor ji žmonėms įbrukti. To-ki tai žmonės yra teip jau pa-vojingi valdžiai, teip jau gali užkrėsti kitus savo mokslu, kaip ir uždrausti raštai. Ka-dangi šaltiniu negero mokslo yra tų žmonių galvos, o galvų anei žmonių tų negali su-deginti teip; kaip uždraustus raštus, kadangi sunku yra iš-rankioti juos iš žmonių tarpo ir išsiųsti visus kur nors į ne-apgyventus Maskolijos plo-tus, per tai valdžia sumislyjo atiduoti visus Maskoli-jos gyventojus poli-cijos priežiurai ir globai, kaipo mažus vaikus, kaipo kudikius, ku-rie vos tik tepradė vaikščio-ti ir ant kiekvieno žingsnio reikalauja prižiurėjimo vyre-sniųjų. Užžiurėjimui tų sa-vo vaikų valdžia pašvenčia daug truso ir galvasukties. Išleista valdžios daug pamo-kinimų ir prisakymų kaip turi apsieiti žmogus, kad ne-uzrustinti ir neišsiskoti savo valdžiai.

Čion paminėsim svarbe-snius punktus iš „Surašo įstatymų apie persėjimą ir sutrukdy-mą piktadarysčių“. Ką valdžia draudžia ir ką va-dina piktadarys-timis, tuoj pamatysite.

116 ir 118 punktai to sura-šo draudžia iku-ri-mą draugijų, bendri-jų, brolių arba kitų kokių susivienijimų be žinios ir pritarimo valdžios ir pridru-ria, kad uždraustomis draugijomis vadi-namos visos slap-tos draugijos, nors jos būtų nekalčiausios. To-kiu būdu valdžia paniekina

gerą ir naudingą darbą tik dėlto, kad jis yra atliekamas valdžiai nematant.

Punktai 111, 112, 113 ir 124 draudžia dargi paprastus susiėji-mus ir susirinki-mus. „Kada susirinks žmo-nės į kruvą, maišysis be tvarkos ir bruz-dės, tuomet — sako įsta-tymai — policija pri-valo priversti mi-nią išsiskirstyti ir sueiti į namus, o reikale ir neužtenkant policijos įran-kių, gali būti pava-dinta kariuomenė“. Taigi, pagal tikrą paminėtus įstatymus, policija turi tiesą išvaikyti žmones dargi tuo-met, kada jie tariasi apie pa-prastus savo darbus, bet, be-šnekėdami, pradeda „mai-šytis be tvarkos ir bruz-dėti“, arba balsai kalbėti ir gincytis. Žmo-nės nepaklausius policijos, gali būti pašaukta kariume-nė!

Ar ne aišku, kad valdžia apseina su žmonėmis kaip su gyvulių banda, kuri turi klausyti piemenio valios, tu-ri pasiduoti piemenio sudui, nes šėip gali ji būti nubau-sa botagais arba šunų ap-draskyta.

Be to, įstatymų uždrau-sta yra padavinėti prašymus arba skun-dus nuo vardo daugelio žmonių („skopom ili zagovo-rom“). Mat valdžia norėtų, kad žmonės katriai neštų savo jungą ir anaipol ne-bandytų nuo jo paliuosuoti savo sprandą.

Kodėlgi teip elgias valdžia ir vadina „piktadarysėmis“ tokius darbus, kurie ne tik ką žmonėms nekenkia, bet neužgauna nė valdžios? Tai išaiškina pati valdžia kitoj vietoj. Art. 103 štai ką sa-ko: „uždrausta skelb-ti nuomones, prota-vimus ir kalbas, ga-linčias užkenkti valdžiai“; uždrausta teip-gi „platinti tokius paskalus apie kares ir valdžios darbus, kurie galėtų sudrumsti taiką ir ramumą gyventojų“. Be to, pasargoje prie 103 art. yra pasakyta: „1788 m. bu-vo uždrausta žmo-nėms kalbėti kar-čiamose ir susiėji-muose apie valdy-mo, arba politikos reikalus“. Kadangi nęra pasakyta, kad tas uždrau-dimas būtų buvęs kada nors paniekintas, per tai ir dabar uždrausta yra ka-lbėti apie valdžios darbus, ir nepildymas to įsakymo yra laikomas piktadarys-tė.

Toku būdu, išlenda kaip yla iš maišo, priežastis perse-kiojimo draugijų ir paprastų susiėjimų. Mat gal kas nors imti ir prasiartiti apie nege-rus valdžios darbus, apie po-licijos sauvale, gal patarti susirinkusiems paduoti skun-dą ant koki nors činovnin-ko arba valdžios leistos poli-cijos....

— Bet maža to: persekiojama yra ne tik laisvė žodžio, bet ir laisvė tikėjimo, laisvė są-zinės. Tik stačiatikių ba-žnyčios mokslas yra valdžios pripazintas teisingu, o kiti tikėjimai niekinami, perse-kiojami, dēlei tikėjimo ap-sunkintas yr duonos uždirbi-mas, gavimas vietų teisme ir administracijoj....

(Pabaiga bus kitame Nr.)

Į Mieste Isonus, Chili re-publikoj, pietinėj Ameriko-j, pasimirė indijonė, kuri išgy-veno 140 metų. Tai buvo s-niausia žmogysta ant viso žemės paviršiaus.

Atsilankymas pas gydytoją

PARAŠE ELLIOT ROBERTS.

Daktaras Williams ką tik užmigo; prikėlė jį varpelis jo namuose, kadangi jis buvo pritašytas prie miegubo durų ir buvo garsus, tai daktarą greitai prikėlė; jis pasuko iš lovos ir kas pasisuko po ranka, užkiso už varpelio. Skambėjimas nutilo, o tuom tarpu daktaras stengėsi suvaldyti paklodę, kurią užsinešė ant pečių ir surasti pantaplus.

Vieną pantaplį ištraukė iš palovės, kitas kur dingo, negalėdamas jo rasti, nulipo apsiavęs vienu šaltai mediniais trepais. Priemonių atsiminė, kad kitą užkiso su stabdymu varpelio balso, bet kad skambantis smarčiai baladojo į duris, daktaras atidarė, jis manė, kad, turbūt, išsoko iš relių karas.

Šaltas vėjas metė į veidą lytaus lašus. Lauke stovėjo vyriškis su perslūpusia skrybėle, šviesiuose drabužiuose.

— Labas vakaras—atsiliepė nepažįstamasis, nusimdamas skrybėlę ir rodydamas didelę pliką galvą. Šriesoj gaminės liampas, stovincios prieš duris, daktaras galėjo matyti puolančius ant smailios plikės lytaus lašus ir spindulius nuo jos atšokančius.

— Lytingas vakaras—pradėjo.

— Prašau įeiti—pertraukė daktaras. — Apie orą pakalbėsime paskui. Ar kas netikėtai?

Nepažįstamasis įėjo.

— Gailluosi, kad priverstas esu jums atsilį pertraukti—perprašinėjo švelniai—bet aš baisiai sudenervuotas, ponas daktare. Jaučiu, jog artinasi atakas. Ar jus negalėtumėte man duoti ko nors nervų nuraminimui?

Daktaras parodė priėmimo kambarį ir uždegė žiburį.

— Prašau truputį nusiraminti—pasakė. — Pirmiausia turiu su jums pakalbėti, paskui galėsiu duoti kokius vaistus. Ar jus negėrėte per daug?

— Ne. Pasakė tą įžeistam tonu, todėl daktaras iš syk pradėjo jį raminti.

— Gerai, gerai, ne sakau juk, kad jus tą darote, bet tai paprastas dalykas, visai paprastas. — Pristumė kedę prie stalo.

Bet nepažįstamasis ne sėdo, pradėjo neramiai vaikščioti kambaryje. Daktarą šiurpuliai perėjo.

Tuom tarpu telefonas pradėjo smarkiai skambėti, kaip paprastai daro merginos pildančios naktinę tarnystę, negalincios kęsti, kad kas miegotų laike, kad jos pildo tarnystę ir dirba. Nėra nieko nemalonesnio už tokį naktinį telefono skambėjimą, gal tik elektriški varpeliai.

Daktaras paėmė duodelę, o tuom tarpu svečias paliovė vaikščiojas ir klansė.

— Ar daktaras Williams?

— Taip.

— Gerai. Prašau klausyti. Kalba bepročių namai Clearfielde. Nemalonu mums ardyti jūsų ramybę, bet vienas mūsų ligonis šiąnakt pabėgo, o kad paskutinėse dienose tankiai matė jo rankose jūsų adresinę kortelę, užvežtojas mano, kad jis pas jus turėjo atkakti.

— Ką jus sakote!—susuko daktaras ir lūtilo, žiūrėdamas iš šono į svečią, kuris tuom tarpu atidarė daktaro skrynute su instrumentais, braukdamas ranka jų as-

— Jeigu pas jus atkaktų, tuojau duokite mums šnią. Nuo tulo laiko buvo ramesnis, bet pirmutinį savo darbo užmūšė, kede sutrupino jam galvą.

Svečias toliau vaikščiojo kambaryje, o sudėtos ant nugaros rankos nuolat atsida- rinėjo ir užsidarinėjo. Daktaro balsas buvo truputi nedrąsus, kada jis po valandai tarė:

— Jeigu dalykai taip stovi, tai man tuojau atsileiskite žmonis!

— Dieve mieliausias! Tai gi jis jau pas jus!

— Taip man rodosi—tarė daktaras silpnu balsu.

— Išrodo sudenervuotas, plikas, nešioja minkštą skrybėlę ir šviesius drabužius.

— Taip... taip!

— Tai jis, tai jis! Pasi, stengkite jį nuraminti. Telefonuosi policijai ir paprašysiu patrole. Ar jis neturi prie savęs kokio ginklo?

Daktaras nusikreipė nuo telefono. Tuom tarpu nervinis svečias paėmė nuo pečiaus geležinę stangėlę ir be mislies pradėjo švytuoti.

— Iš dalies taip.

— Prašau gerai daboti. Tuojau atsisiųsi pagelbą. Sudiev.

Pasitraukus daktarui nuo telefono, nepažįstamasis atsiliepė.

— Nepakenčiu ilgiau, daktare. Žinau, kad tai nuo nervų, kaip tik uždarau akis, kiekvieną kartą matau kruviną miglą. Užtikrinu, kad tokiam padėjime galiu būti pavojaus draugijai. Juk tąsyk nežinau, ką darau.

Priešo arčiau ir parodė didelę, sugniaužtą kumščią.

— Pačiupinėkite man pulką—kalbėjo toliau.—Jaučiu jį smilkiniuose. Kelis mėnesius šmaiau bromą, bet nuo kelių dienų sugedo pilvas, turėjau pailauti.

— Bet duosiu jums jo truputį—atsakė daktaras, žiūrėdamas į kybantį ant sienos laikrodį.

Atidarė spintą ir iš jos išėmė bromą.

Ligonis apžiūrėjo neramiomis akimis buteliukų etiketas.

— O, strichnina, arsenikas! Greita mirtis, ir karbolinė rugštį turite.

Nuėmė nuo lentynos buteliuką, atkimo į paviršius.

— Aštrus kvapas, bet man jis patinka. Maloniai kute-na man šnerves.

Daktaras pripylė didelę porciją bromo ir sutarpino sklėnyčioj. Ligonis daleido atimti buteliuką su karboliniu išgėrė vaistus. Paskui sunkiai puolė ant kedės.

— Persidirbau—atsiliepė—tai svarbiausia. O visada turėti žmonis prie savęs, nė minutės nebūti vienas, tai žmogų gali į padukimą įvartyti. Ką tik pasakau, ką tik padarau, tuojau kas nors leidžia toliau. Mano gyvenimė nieko nėra savo, privatinis.

Daktaras nuėjo į spintą su instrumentais ir lyg be mislies, paėmė sunkų piuklą ir padėjo prie savęs ant stalo.

— Aš teipgi neturiu mano gyvenime nieko privatinio—tarė.

— Palengvinau man, daktare. Jau man daug geriau. Nervinis suerzinimas praėjo, nors dar ne suvisu nusiraminau. Pasakę tą, svečias vėl pradėjo kelti kambarį.

Jaunystėj buvau atletu, daktare, bet dabar sustingo sanariai, visai sustingo.

Daktaras įgavo daugiau drąsos.

— Galite suprasti, kad dabar mažai laiko turiu lavintis—traukė toliau.... bet

japoniško kovos būdo vadinau džiū-džiū. Tai puikus dalykas.

Daktaras tuom tarpu nežiniausiai padėjo ranką ant piuklo.

— Telp, iš tikro!

— Aš prie jo tiesiog užsidariau—neperstojo kalbėti ligonis. Jus gal norite miego, bet norėčiau jums parodyti tulus iš tų kovos būdų.

Daktaras pradėjo klausyti; iš tolo girdėt buvo patrole tarškėjimas.

— Nesilaikinkite. Manę ir labai interesuoja džiū-džiū.

— O, tai dar geriau! Tuojau jums parodysiu. Atsikelkite ant valandėlės, tuojau jums parodysiu. Štai, dedu dešinę ranką čia, o kairiąją ten.

Daktaras giliai atsisūpė; patrole sustojo prie durų. Paskui kelią taip ir tęmė—kamandieravo toliau svečias.

— Dieve mieliausias, užmušė daktarą—atsiliepė, persigandęs balsas.

— Valakai atsargiai, gal turi revolverį!

Pakėlęs galvą, daktaras pamatė keturis drūtas policistus nešančius besisparandus ir protestuojantį garbintoją džiū-džiū. Su palengvėjusiu atsidusėjimu uždare ir užstūmė, jiems išėjus, duris ir rengėsi jau eiti į miegbutį, bet vėl išgirdo telefono skambėjimą; todėl, keikdamas, prisitartino prie jo.

— Hallo!—susuko nekantriai.

— Ar daktaras Williams? Gerai. Prašau todėl klausyti. Rodosi beprokalio Tamistą išgandinomė. Daktaras tos pačios pravardės ant kitos gatvės, jau uždare mūsų ligonį savo namuose. Atkakusią patrolę teikisiten nusiųsti.... numeris....

— Hallo!—davėsi vėl girdėti moteriškas balsas. — Ar daktaras Williams? Pona daktare. Esminerami, kas atsitiko su mano vyru, pastoriu Marinu. Jis sudenervuotas iš persidirbimo, turėjo čia eile prelekcijų, kurios jį paalsino, o kad negalėjo užmigti, prieš valandą nuėjo pas jus vaistų prašyti. Ar buvot?

Daktaras pavilgė išdžiuvusias lūpas.

— Ar augalotas vyras, plikas?—klausė.

— Taip.

— Ar užsidegęs garbintojas džiū-džiū?

— Tai jis, tai jis.

Daktaras su atidarytomis lūpoms žiūrėjo į kybantį ties stalu abrodą nervų sistemo.

— Miela poni—atsakė po valandai tykiu balsu—jūsų vyras buvo čia....bet....umai ji pašaukė.... Sugrįž, sugrįž, be abejonės, rytoj namon.

— Bet ant tokio lytaus, daktar! Tokia naktis tai baisi jam.

— Jis, jis turėjo.... paėmė—kalbėjo daktaras, bet kad žmogaus pajegos turi rubežius, nuleido telefono duodelę ir galvą, kurioje užė ir apleido kambarį.

IS VISUR.

Į Vokietijos randas savo užjurinėse valdybose rengiasi įvesti priverstiną tarnavimą kariumenė, bet tik balt-parviams kolonistams; čia-buvių mat privengia.

Šiomet Haagoj atsibus terptautiška viešpatysų santalkos konferencija. Ameriką geidė joje pakelti klausymą nusiginklavimo, arba bent pastatyti rubežius besiginklavimams, bet Vokietija, Austrija, Maskolija ir Prancuzija sutarė ne leisti ginklavimosi klausymo kelti konfe-

Pradėjusioj karę su Nicaragua, vidurinės Amerikos respubliką, Honduras, po paskutinių nepasisekimų užgimė respublika prieš prezidento Bonilla valdžią. Revoliucijiečiai užėmė miestus: Mokailica, San Antonio, San Lucas, Guinopo, Yucaron, Dagli ir El Paraiso. Bonilla apleido miestą Pegucipalpa ir visas kariškas pajegas sutraukė į Chaluteca. Mušyje po Vamasiquo Nicaraguos kariumenė liko sumušta. Užtai mušyje po Tugnaire išpuolė atbulai.

Maskolijoj vėl išėjo į aikštę jenerolų prigavystės laikė karės su Japonija. Apkaltinti: jenerolas Deslno ir urėdinkas Pavlov. Laikė karės abudu gyvena Shanghaij ir turėjo rupinti maištą Port Arthur tvirtinė. Tam tikslui įjėmė vieni iš davė 30 milijonų rublių. Suvedant rokundas, pasirodė, jog išduota daugiausiai 15 milijonų, kitą gi pusę carotarnai įsidėjo į savo kišenių.

5 d. kovo Peterburge susirinko antroji дума. Duma prezidentu išrinko Golovina. Iki šiol terp visokių partijų duma atstovų nebuvot dar neuitikimų. Konservatyvai užmanė pareikalauti atleidimo politikiems nusi-dėjeliams, išėjus tų, kurių rankos suteptos krauju. Radikalai reikalavo, kad ir tiems būtų atleista. Kairiųjų partijų pasiuntiniai tyčia ne atėjo susirinkimui, kol konservatyviskieji pasiuntiniai ne atliko prisiegos.

Hamburgo porte sustrai-kavo laivų iškrovėjai. Lai-vų savininkai straikuojančių vietoj paršigabeno iš Anglijos laivų iškrovėjus. Tie angliskai skabai gyvena ant laivų, jie mat bijosi susitikti su straikuojančiais darbininkais.

Vokiškuose laikraščiuose pagarsinta, jog Hamburgo garlaivų kompanija, kainas kelionės į New Yorką iševiams trečios klisos pakėlė ant 10%.

Sebastopoliaus tvirtynės komendantas, jenerolas Neplujev, mestos į jį bombos likosi sunkiai sužeistas. Metęs bombą vyriškis pabėgo.

Mieste Toulon, Prancuzijoj, artillerijos kazarmėse kareiviai susibuntavo, jie su kardais ir revolveriais užpuolė unteroficerius. Muštynėse daug kareivių likosi sužeistų.

Mieste Nantes, sudas uždėjo bausmę ant 27 Uršulinių zokoninkų po 5 dol., kadangi jos geruoju atsisakė apleisti savo klostiorij.

Chinuose baisus badas. Aplinkinėse vien miesto Kantono vaikščioja 300000 baduolių, neturinčių ką valgyti. Antunge yra 500000 žmonių neturinčių duonos kasnio.

Pietinėj Afrikoj, Johannisburge, neturinti darbo darbininkai 7 d. kovo kėlė nepilankias angliškiems urėd-ninkams demonstracijas; jie reikalavo, kad kolonijos viršininku būtų paskirtas pagarsėjęs karj burų vadovas, jenerolas Botha.

Pietinėse Italijos pakrantėse paskendo, su visais ant jo buvusiais žmonėmis, angliškos garlaivys „Malaga“. Iš jurių ištraukė 29 prigėrėliū kunus, bet jų yra dar daugiau.

Varšavoj, į gyvenimą direktoriaus rando mokyklos, kun. Argulinskio, jaunas vyriškis metė bombą. Jos eksplozijos gyvenimas liko išgriautas, bet eksplozija pa-

Grudžio mėn. Maskolijoj degtinės parduoata rando kar-čiamose 7965018 viedrų, arba ant 312594 viedrų daugiau negu gruodžio mėnesij 1905 m. Per visus pereinčius metus parduoata degtinės 85415469 viedrų, arba ant 10865496 viedrų daugiau negu 1905 m. Iš degtinės pereituose metuose randas turėjo įplauk- kimų 635892636 rubl., arba ant 78447143 rubl. daugiau negu 1905 m.

Maskvos universitete, iš-mokant profesoriams algas, įsiveržė 7 ginkluoti vyrai, peršovė stovintį prie durų policistą, pagriebė 40000 rubl. ir su pinigais prasišali-no. Dabar universitetą sau-guoja policija ir visuose ap-linkiniuose namuose daro kratas.

Maskoliskas stačiatikiškas synodas ant galo uždrau-dė išleidinėti popui Illinovui siundantį ant inteligentijos juodašimtišką laikraštį.

Nors Persijos Szachas i-vedė savo viešpatystėj kons-titucionaliską rėdą, bet ra-mumo dar vis nėra. Tam-brize prezidentas ir vienas augstesnysis mahometoniš- kas kunigas likosi nušauti.

Persijos senoj sostapilėj Ispahan užgimė visuotinas darbininkų štraikas.

NAUJI RAŠTAI.

Vaikų Draugas.

Sutaisė ir išleido P. Mikolai-nis. Tilžė. 1907 m. 64 puslapių.

Tai viens iš geriausių lie-tuviškų elementorių; iš jo geriausiai ir greičiausiai ga-lima išmokyti skaityti ir raš-tyti. Sena birziavimo metoda, kuri, nors, mokiui, buvo vartojama net per kelis šimt-mečius, čia liko užmesta. Ir teisingai, nes ta senoji me-toda, nors turėjo ir gerą pu-sę, nors greičiau galėjo iš-mokyti ortografiškai rašyti, bet visgi sunkino išsimokini-mą skaityti, jau visur liko užmesta, nors dar dau-gelis lietuviškų elementorių išleistojų, nepazįstantių nau-jos mokinimo metodos, vis dar prisilaiko netikusios „bir-ziavimo“ metodos. Reikia pirmiausiai rūpintis išmok-ti skaityti, o ortografiškai raš-tyti vaikai išmoka vėliau. Iš Vaikų Draugo greičiausiai galima išmokyti skaityti, gali-ma pažinti ir rašto literas.

Redakcijos Atsakymai.

P. ZEMK. Iš pasakos nie-ko padaryti negalima.

Pasiteisinimas.

7 No. „Lietuvos“ š. m., mano straipsnyje „Dėl Ba-guolių reikšmo“, insibriovė klaida: Norėta parašyti: Rutkus buvo sugrabiliojęs S. L. A. turto dešimtį tuk-stančių doliarų (kuomet bu-vo \$200000) parašiau: dešė-ką doliarų.

9 No. „Lietuvos“ š. m., Rutkus, pasijutęs užgautu mano raštu, pareikalavo pa-sidaryti butų paskirtas pa-garsėjęs karj burų vadovas, jenerolas Botha.

Pietinėse Italijos pakran-tėse paskendo, su visais ant jo buvusiais žmonėmis, an-gliškos garlaivys „Malaga“. Iš jurių ištraukė 29 prigėrė-liū kunus, bet jų yra dar daugiau.

Varšavoj, į gyvenimą di-rectoriaus rando mokyklos, kun. Argulinskio, jaunas vyriškis metė bombą. Jos ex-plozijos gyvenimas liko iš-griautas, bet eksplozija pa-

Redakcijos Atsakymai.

P. ZEMK. Iš pasakos nie-ko padaryti negalima.

Pasiteisinimas.

7 No. „Lietuvos“ š. m., mano straipsnyje „Dėl Ba-guolių reikšmo“, insibriovė klaida: Norėta parašyti: Rutkus buvo sugrabiliojęs S. L. A. turto dešimtį tuk-stančių doliarų (kuomet bu-vo \$200000) parašiau: dešė-ką doliarų.

9 No. „Lietuvos“ š. m., Rutkus, pasijutęs užgautu mano raštu, pareikalavo pa-sidaryti butų paskirtas pa-garsėjęs karj burų vadovas, jenerolas Botha.

Pietinėse Italijos pakran-tėse paskendo, su visais ant jo buvusiais žmonėmis, an-gliškos garlaivys „Malaga“. Iš jurių ištraukė 29 prigėrė-liū kunus, bet jų yra dar daugiau.

Varšavoj, į gyvenimą di-rectoriaus rando mokyklos, kun. Argulinskio, jaunas vyriškis metė bombą. Jos ex-plozijos gyvenimas liko iš-griautas, bet eksplozija pa-

Redakcijos Atsakymai.

P. ZEMK. Iš pasakos nie-ko padaryti negalima.

Pasiteisinimas.

7 No. „Lietuvos“ š. m., mano straipsnyje „Dėl Ba-guolių reikšmo“, insibriovė klaida: Norėta parašyti: Rutkus buvo sugrabiliojęs S. L. A. turto dešimtį tuk-stančių doliarų (kuomet bu-vo \$200000) parašiau: dešė-ką doliarų.

9 No. „Lietuvos“ š. m., Rutkus, pasijutęs užgautu mano raštu, pareikalavo pa-sidaryti butų paskirtas pa-garsėjęs karj burų vadovas, jenerolas Botha.

Pietinėse Italijos pakran-tėse paskendo, su visais ant jo buvusiais žmonėmis, an-gliškos garlaivys „Malaga“. Iš jurių ištraukė 29 prigėrė-liū kunus, bet jų yra dar daugiau.

Varšavoj, į gyvenimą di-rectoriaus rando mokyklos, kun. Argulinskio, jaunas vyriškis metė bombą. Jos ex-plozijos gyvenimas liko iš-griautas, bet eksplozija pa-

Atsakymas „Buvusiems „Zinyčios“ susirinkime“.

Nesistebėk Tamista, kad brūkšnės auga; ten yra ir spanguolių, bei mėlynų.

Kad tik tokių uogų būtų daugiau. Mes uždėsime pa-briką jas marinuoti. Zmo-nės nežino kartais, ką kalbą.

Sako: mūsų kolonijoj yra daug akmenų. Bet mes no-lim akmenų, nes žinom, ką iš jų galima padaryti: sutver-sim kompaniją su mašinoms akmenis mušti, tai bus pini-gų ir medegos keliams pilti, pliantus daryti; iš kelmų dervą ir degutą varysim, ir vėl bus pinigų. Tamista sa-kai, kad mažas miškas, o gal-ne žinai dėlko? Dėlto, kad iš-kirstas. Ot maž panie!

Mūsų naujas miestas jau turi vardą Lublin. Mes da-rodysim, kaip Lublino unija yra tvirta. Tegū litvoma-nai ten neperka, jeigu ne nori.

Mes, litevski šlachta ir oauji lenkai, ten pirkim ir bus mums gerai, nes miesto vardas gražus, Lublin.

Nenorin daug rašyti, tik sakau: bus gerai visiems, o vienam geriausiai.

Pritariantis „Zinyčiai“.

Atskaita C. R. S. K. S.

Sausio mėnesij, ant rankų C. R. S. K. įplaukė iš viso \$161.04, kurie likosi pačių aukautojų sekančiai pada-linti:

L. S. D. P.

Is Waterbury, Conn. L. Sunų Dr-stė, per A. Zi-linską\$48.00

Is New Britain, Conn., Vietinis R. S. K.\$37.16

Is Scranton, Pa., per K. Kubilių\$4.75

Is Waterbury, Conn., per K. Asevičią\$2.15

Is Boston, Mass., per „Keleivį“\$3.57

Is Kewanee, Ill., per K. Ališauską\$2.00

Is So. Boston, Mass., per O. Baronačiūtę\$15.00

Is Lewiston, Maine, per A. Kaulakį\$23.20

Viso L. S. D. P.\$135.84

L. D. P.

Is Utica, N. Y., per M. Kancevičių\$6.65

Is Philadelphia, Pa., per T. R. Dudą\$6.93

Viso L. D. P.\$13.58

S. L. A. Tautiškam Namui: Is Philadelphia, Pa., per T. R. Dudą\$6.92

Nepaskirtos:

Is Cambridgeport, Mass., per A. Danieliūtę\$4.70

Nuo pereinčių metų bu-vo\$1422.50

\$1427.20

Kaip buvom paminėję pas-kutinėj Atskaitoj, jog tarpe C. Komiteto narių eina su-sirašinėjimas apie esančias Komiteto rankose nepaskir-tas aukas, tai susirašinėji-mai pasibaigė pasekmingai sekančiai: Iš nepaskirtų au-kų nutarta išsiųsti: \$500.00 L. S. D. P. 6 balsai iš 7 (Šernas, Bagočius, Duda, Ta-reila, Povilaika ir Linauc-kas); \$500.00 L. D. P. 7 bal-sais (visi nariai Komiteto); \$400.00 Kankintiniams 4 bal-sais (Šernas, Bagočius, Duda ir Linauckas). Todėl, išsiun-tinėjus šias aukas paskirtoms institucijoms ir partijoms, už sausių išsiūncia:

L. S. D. P.\$635.84

L. D. P.\$513.58

Kankintiniams\$400.00

S. L. A. Taut. Namui\$6.92

Viso išsiųsta\$1556.34

Buvo pas kasierių\$1427.20

Išsiūntinėta (extra) \$1400.00

Liekas pas kasierių ant toliau\$27.20

Nors aukos gausiai plau-

